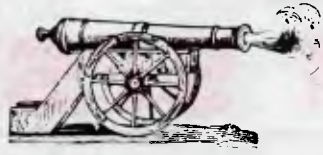

İçindekiler

1. Her Cephede Savaş Hazır Olalım. Zeynep Arbat
2. Okurlarımız yazıyor
4. Komünist Ahlak mı Bizans oyunu mu? İki Belge
6. Kavga ve Yorum İdeolojik Savaşımı Hızlandırılm R. Yurukoglu
7. ÇEK-AL Üçüncü Program ve Görevlerimiz R. Yürükoğlu
11. Seçimler ve Opörtünist Taktiklerin İçyüzü Mustafa Kabadayı
13. İdeolojik Savaşımın Getirdikleri Coşkun Adalı
14. İdeolojik Savaşımımızın Anlamı Fehmi Sarpkaya, İstanbul
16. Ekim Devrimi Londra'da kutlandı. Çocuklar Çiçeği Devrimin A. Karadeniz Ankara

İSCİNİN SESİ

OKURLARIMIZ YAZIYOR

İşçinin Sesi'ne gelen okuyucu mektuplarındaki artış tüm hızıyla sürüyor. Yer darlığı nedeniyle büyük bir bölümünü yayımlayamıyoruz. Okurlarımızdan özür dileriz. Bu sayfalarımızı görüşlerimizi paylaşan, paylaşmayan tüm okurlarımıza açtık. Mektuplarınızı, haberlerinizi yazılarınızı bekliyoruz.

Likidatörlerle savaşaçız

Değerli Dostlar, Ben sanayilerde çırak, kalfa ve genç işçi örgütlenmesi yapmaktayım. Geçen gün iki yönetici arkadaş polis tarafından alındı. Opörtünistler bunu fırsat bilip tekrar militan arkadaşların kafalarını bulandırmaya çalıştılar. Ama sökmedi. İdeolojimize güveniyoruz. Bu olmayınca yönetim kuruluna yönetimden el çektirdiler. Daha sonra sorumlu bu arkadaşımızı sanayide pusuya düşürüp, dövmeye kalktılar. Opörtünistler bize devrimci durum konusunda eğitim vereceğiz dediler. Biz her zaman tartışmadan yanayız. Eğitimde, asarız, keseriz, İşçinin Sesi'ni savunanları vururuz, atanız gibi laflarla söze başladılar. Türkiye'de devrimci durum yoktur dediler. Biraz yüklenince, Lenin'in eskidiğini, devrimci durum hakkında söylediklerini çok eskiden söylediğini, bugün için geçerli olmadığını belirttiler. Bekledikleri gibi arkadaşlarımızın kafası bulanmadı, aksine daha da netleşti. Şimdi de tasfiyeler başladı. Ama biz örgütlerimizi likidatörlere karşı savunacağız!

T.A.
Ankara

Sayın İşçinin Sesi yöneticilerine, Bizler Yeni Sanayi, Büyük Sanayi, Ata Sanayi, Demir Sanayi ve Siteler genç işçileri olarak yayımlarınızı düzenli izliyoruz. Çok kısıtlı olanaklarla çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Bunun yanında opörtünistlerin baskı ve engellemelerini belirtmek gerekir. İşçinin Sesi gazetesi ve diğer yayınlarının okunmasını, dağıtılmasını ve savunulmasını yakaladığımız opörtünistlerin bu noktada ideolojilerinin sıfır olduğu ortaya çıkıyor.

Sizlere opörtünistlerin acizliklerinin son örnekleri olarak genç işçi örgütlenmesinde çalışan arkadaşlarımızın görevden alınmasını ve yine militan bir arkadaşımıza opörtünistler tarafından saldırılmasını belirtmek isterim. Seminerlerde, eğitimlerde ideolojik açidan hiçbir şey getirmeyen, sadece küfür eden opörtünistlerden bunları beklemiyor değildik. Ancak bir noktayı unutuyorlar. Leninciler gün geçtikçe güçleniyor, yollarında dimdik duruyorlar. Ve opörtünistler, bilmelidir ki soyutlamak istedikleri, attıkları, saldırdıkları her kişi daha bir çelikleşiyor, örgütlerine daha sıkı bağlanıyor. Ve yine opörtünistler bilmelidir ki, örgütlerimizi bırakmayacağız. Mücadelemiz ideolojik. Devrimci selâmlar

Tüm Sanayi
Genç İşçileri
adına
V.A.
Ankara

İşçinin Sesi'ne, Leninci çizgisi savunan, opörtünizmin açıkça yüzünü gören genç işçilere karşı opörtünistler, türlü saldırılara başladılar. Sanayide çalışan genç işçi bir arkadaşımız 16 kişi ile pus u kurarak saldırdılar. Başından ve vücudunun belli yerlerinden yaraladılar. Leninci çizgisi kayan tabanlarını tutmak için demagojik militanlık yapıyorlar. Bizlerle tartışma yasağı koyuyorlar. Sebep: Bizle konuşan goşist olurmuş. Bu olaydan önce İşçinin Sesi'ni okuduğumuzun farkına varan opörtünistler bizleri komplocu bir tutum ile eğitime aldılar. Eğitimde, İşçinin Sesi'ni savunmayan bir tek kişi kalsa bile, örgütte İşçinin Sesi'ni savunan herkesi atacaklarını söylediler. İdeolojik birşey getirmediği gibi karalamak ve çamur atmaktan öteye gitmediler. Bizleri bugüne kadar ölümü göze alarak döğüştüğümüz safları terk etmeye zorluyorlar. Ama bu safları devrim kaçaklarına asla ve asla terk etmeyeceğiz. Leninci ideoloji ile donanıp daha kararlı bir şekilde döğüşeceğiz.

K.Ü.
Ankara

Değerli Dostlar, Opörtünizmin bataklığına saplanmış ve demagojik

militanlık yapıp mangalda kül bırakmayanlar, eleştiri ve tartışmaya yanaşmayanlar, çözümü Zayıf Halke kitabını toplama yarışına girmekte buldular. Genel üye toplantılarında dernek içindeki tartışmalarda bizlere konuşma hakkı tanımadılar, konuşmalarımız engellendi, arkadaşlarımızdan biri tartışmaya hiç sokulmadı ve daha sonra hakkında ihraç kararı verildi. Şimdiye kadar opörtünistlerin yanlış tutumlarından dolayı derneğimize birçok yerden guruplar halinde gelen yeni kadrolar kaybedildi. Bandırma'da yine son olarak başka mahallede gelen arkadaşları aynı şekilde kaybetmek üzereydik ki İşçinin Sesi gazetesi birçok arkadaşım kafalarında ki bulantıklığı sildi süpürdü. Şimdi gazetemize olan ihtiyacımız iyice arttı. Birkaç gün önce okuduğum Önder Sağlam'ın Ana Halke adlı kitabında birçok karalamalarda başka hayli ilgimi çeken bir cümle ile karşılaşım. Yanılıyorsam cümle şöyle: "...sağ opörtünizmin en açık ve belirgin özelliği sosyal demokrasi..." deniyor. CHP'nin ne olduğunu, neyin ve kimin partisi olduğunu bilmiyor muyuz? CHP'ye kılıf aramak, uydurmak niye?

Ç.Ç.
Balıkesir

İdeolojik savaş

Değerli Dostlar, Opörtünizme karşı savaş burjuvaziye karşı savaştan ayrılmaz belgisi tüm yurtta yayılıyor. Opörtünistlerle kıran kırana savaş var. İdeolojik savaş. Militanlar doğrunun yanına geliyor. Leninciler disiplini bozmuyor, eylemde birlik, tartışma, eleştiri özgürlüğü diyorlar. Bir bir opörtünizmin maskesini düşürüyorlar. Duru, yapaılın bir anlatımla Leninizmi kavrayarak, yığımlara kavratarak. Savaş sürüyor. Hem de tüm hızıyla. Ülkemizde devrimci durum yaşanıyor. Hem de giderek daha üst boyutlara ulaşıyor. Bunalmı giderek derinleşiyor. Yol ayrımına yaklaşıyor. İleri demokratik halk devrimi, ya da faşizm. Bunu opörtünistler görmüyor, ya da görmezlikten geliyor. Kendileri batmış batacakları kadar, onlar burnunun ucunu göremezler. Ama peşinde götürdükleri militanları da kendileriyle birlikte batağa götüreceklerini sanıyorlar. Aldanıyorlar. Daha neler yapıyor opörtünistler. Kimsenin yapmadığını, yapamayacağını yapıyorlar. İnsan tiksiniyor. Gördükçe kin biliyor opörtünizme. Disiplin diyorlar. Disiplinsizlik yapıyorlar.

Bunlar fraksiyoncu diyorlar. Kendileri fraksiyonculuk yapıyorlar. Ağza alınmadık küfürlerle ağızlarından kan saçarak, Lenincilere saldırıyorlar. Dedikodu yapılıyor bize karşı diyorlar. Dedikodunun, yalanın, iftiranın allahımı yapıyorlar. Militanlara opörtünist bayların verdikleri yanıtlar genellikle ideolojik değil (hiçbir zaman ideolojik yanıt veremezler, kevin ilacı olsaydı saç olurdu). Genellikle şöyle: Hareketimizde pislik temizlendi, eksikliklerimiz olabilir. Ama eleştiri böyle olmaz (nasıl olacaksa?). Bunlar bugün TKP'ye ve Programına saldırıyorlar (bugün kendi söyledikleri de örneğin finans-kapital konusunda vb konularda Üçüncü Program aşımıyor diyorlar. Verdikleri seminerlerde kendileri aşımıştır devince program doğrultusunda oluyorlar da Leninciler devince Programa saldırmıyor). Yarı Sovyetler Birliği'ne saldırıyacaklar. Örgüt sevgisiyle opörtünistlerin peşinden giden militanlar yığın örgütlerinde soruları soruyorlar ama hâlâ yanıt yok. İki, ikibuçuk ay önce bölge sorumluları devrimci durum var diyordu. Yayın organlarında yok denmesine rağmen onlar var diyordu. Ne hikmetse? Şimdi yok deniyor. İki ay içinde herşey değişiverdi. Bir ay sonra gene var derlese hiç şaşılmasın. CHP sosyal demokrat mı? Burjuva reformist mi? Sosyal demokratlar sağ opörtünist mi? Bu konuda opörtünistlere hiç soru soramıyor militanlar. Çünkü bizim baylar bu soruya hiç dayanamıyor. Bu soru sorulduğunda asarız, keseriz demeye başlıyorlar. Ashında süreklili yinededikleri söz bu. Kürtler ulus mu, ulusal azınlık mı? Ayrılma hakkı niçin savunulmuyor gibi sorulara verilen yanıt ise, Kürtler hem ulus, hem ulusal azınlıktır (nasıl oluyorsa?). Ayrılma hakkı savunuluyor deniyor. Yayın organlarının her birini taradık. Tek tek bu konuyla ilgili çıkan tüm yayınlara baktık. Böyle bir yazı yok. Ürün 52. sayıda H. Erdal imzalı yazıya yanıt diyorlar. Bizim eksikliğimiz teorik eksiklik, o da hatamızdan geliyor. Bu hatamızı aşacağız. Taban bizi zorluyor. Seminerler vereceğiz deniyor. Ve beklenen büyük seminerler veriliyor. Lenincilere konuşma hakkı yok. Zaten öyle bir konuşma geldik ki yığın örgütlerinde Lenincileri savunan aılıyor. Bir iki seminer, tamam. Teorik eksikliğimiz de tamamlandı, tıkanıklığı atık deniyor ve tekrar derneklere (sıkıyönetim koşullarında bunlar krraathane de olabilir) dönlüyor. Sıcak demli çaylar yudumlanıp, tavlalar

atılıyor. Gönülleri de oldukça rahat. Oyle ya küçük burjuva pislikleri temizlendi. Artık saf proletarya hareketi var. Dupduru, tertemiz. Hayır oportünist baylar. Siz kendi toz pembe dünyanızda kalacaksınız ama militanlar sizin peşinizden gitmeyecek. Buna izin veremeyeceğiz. Örgütlerimizi miskinler tekkesine döndürmeyeceğiz. Örgütlerimize sahip çıkacağız. Çıkıyoruz da. Bizler savaşarak getirdik örgütümüzü buraya. Sizler bizlerin, militanların üstünde yük seldiniz. Bundan sonra da savaşıyoruz. Örgütlerimizi kimseye bırakmayacağız. Biz örgütlerimizi faşistlere, Maocusuna, itine karşı kanımız, canımız pahasına savunduk. Oportünistlere karşı da savunacağız.

Ç.M.
İstanbul

Liseli gençlik

Değerli Yoldaşlar, Etik bölgesinde oportünistler saldırdı, gereken cevabı aldılar.

Oportünistler yalnız Etik'te değil, Ankara'nın her yerinde saldıyorlar. ODTÜ'de Bolşeviklere, Sanayide Bolşevik çiraklara saldırdılar. Piyango-Esertepeli-İncirli-Etiklik devrimcilerle tehdit savuruyorlar, hatta ve hatta "ANKARA'YI BİLE GÖZDEN ÇIKARTIRIZ" diyorlar. Zavallılar!

Bendan bir liseliyim. Ankara'nın birçok liseli gibi politik bir lise. Öğrencilerin çoğu politik, devrimci savaşıma aktif katılıyor. 77-78 okul döneminde okul işgal edildi. Okulun %100'ü katıldı. Polis okulu sardı. Bizler barikatlar yaptık. Polisle çatıştık. Polis içimizden 160 kişiyi gözaltına aldı ama hareket polis gittikten sonra dahi, yol işgal edilerek, yollara barikatlar kurularak devam etti. 500'e yakın ana ve baba okulu işgal etti. 160 arkadaşımızı serbest bırakırsanız kadar sürdük. Başardık.

Bu olaya burjuva basını birinci sayfalarda büyük manşetlerle yer verdi. Bizler böyle bir okulda neden güçlenemedik? Neden cılız bir grup olarak kaldık? Bunların cevaplarının sağ anlayışın ürünleri olduğunu yeni anladık. Yeni analitik her harekete goşist-maceracı diye saldırmayla devrim demekten korkmayla bu iş kotalılamaz. Hep saldırdık, hep küfür ettik. Bitti bunlar. İdeolojimizi, Leninci ideolojimizi takınacağız.

20 devrimci genç adına
Ankara

İşçinin Sesi gazetesine, Değerli dostlar, Bizlerbölgesinde çalışan ilerici işçilerimiz. İşçinin Sesi gazetesinin dağıtımını yapmak istiyoruz. İşçinin Sesi'nin yazdıkları bölgemizde geniş tartışmalara neden oluyor. Fakat bu tartışmaların ufkunu daha da açmak için yayına ihtiyacımız var. Ankara'ya gelen yayın yetmiyor, bir günde tükeniyor. Sizden ricamız bundan sonra, yani 105-106'dan sonra çıkacak sayılarımızdan bize 30 adet göndermenizdir. Bu sayı arttıkça size iletileceğiz. Ayrıca İşçinin Sesi gazetesine gerekli kitapları göndereceğiz. Bunun dışında maddi yardım yapmak istiyoruz. 500 bin işçiyi ilgilendiren toplu sözleşme döneminde, işçilerimize, bölgemizden destek vereceğiz, okulumuzu işçi-çocukluk yaygınlaşmasını gerekli yapacağız. Devrimci savaşımlarınızda başarılar diliyoruz. Faşizmi ininde getireceğiz! Yaşasın İleri demokratik halk devrimi

... Liseli gençler
Ankara

Seçimler

Değerli Dostlar, Hızla gelişen politik olaylar bölgemizde kendini ifade hissettiriyor artık. Faşist tehlikenin gittikçe arttığı, seçim ve parlamento "çözümlemelerinin" olanaksızlaştığı böyle bir dönemde oportünistlerin içine düştükleri panik apaçık sırtıyor. Oportünizmin çıkmazını, şaşkınlığını militanlar görüyor... İdeolojik ayrışma netleşiyor. Kendi ideolojik görüşlerine güvenişliğin sonucu olarak İşçinin Sesi'ne, Leninci fikirlerle saldıran çok yönlü devam ediyor. Okutunama, tartışmaları, eleştirileri yasaklama! "Amerika'yı yeniden mi keşfedeceğiz?" demagojisiyle Lenin'i yasaklamaya vardı iş. Onları rahatsız etmeyecek bilimden yoksun, beyinleri paslı memurlar yetiştirme alabildiğine hızlandı.

Başarıya ulaşmak için de uykularını kaçırın Lenincileri, militanları "onlar militanca çalıştılar", "iyi insanlardı" ama ne yapalım? Yoruldular artık. Onlara yorgun savaşçılar diyebiliriz. Troçki da militandı, Plehanof da. Harekete ayak uyduramadılar, yoruldular, vs. karalamalar. Daha adı, ama oportünizm için yorum gerektirmeyecek yöntemlere sıçratılabilir işi. Dinin afyonlaştırıcı etkisinden kurtulmaları yaşlılara, "...bunlar dinsizliği ilk yayan kişilerdir, bizi de kendi yönlerine çekmek istiyorlar. Onun için atık" yaygarasını

ayyuka çıkarttılar. Depelendikçe, batağa iyice batan oportünistlerin bu yöntemleri, halkın içinde etkinliklerini, saygınlıklarını görecekleri militanları "tecrit" etmek için yapıyorlar akıllarına. Leninci çizginin verdiği korku daha fazla paniğe kapılmalarına neden oluyor. Bu panikte "ben öğrenmek istiyordum" diyen iyi niyetli, inanmış insanları atmaya tehdit ediyor. Atıyorlar. Ama korkunun ecele faydası yoktur. Bu yöntemler sökmeyecektir. Batağa girmek isteyenlere güle demesini biliriz. Bu süreci hızlandıracaktır.

TKP'nin bağışması Leninci politikası adına, 14 Ekim seçimlerinden yaptıkları, oportünizmin iğrenç suratını bize bir kez daha gösterdi. CHP'nin aday adaylarına ayrı zamanlarda "bizim gönlümüz sizinle, tabii ki biz sizin kazanmanızı istiyoruz" deyip, başka bir CHP senatör adayının tanıtıcı fişlerini dağıttılar. Sirklerde çocukları eğlendiren palyaçolara taş çıkartan politika bu. Ne şış yansın ne kebab, ama şişle kebab bizim olsun anlayış. Desteklenen aday adayı kazanmayınca da kazanan adayı ziyaret gösterisi yapıldı. Ardından TSP'yi "birlik" adına destekleme kararı aldılar. Yorum gerekir mi? CHP adaylarıнын hepsine sizi destekliyorum diyeceksiniz. Yorum gerekmez bile, "böyle şey mi olur?" sorusuna yanıtımız şudur: Olur! Çünkü oportünizmin kemiği, yuzyı yoktur. Bu iğrenç politika Leninciler tarafından açığa çıkartılırken yapılan demagojilere değinmeyeceğiz. Ancak son olarak bütün inancımızla şunu söyleyelim ki, oportünizmin bölgemizdeki ömrünü kısaltacağız. İşçi sınıfımızın bağımsız Leninci politikası adına CHP kuyrukçuluğuna izin veremeyeceğiz! Oportünistlerin bu heveslerini kursaklarında bırakacağız! Tüm oyunlarını boşa çıkartacağız! Yaşasın TKP'nin Leninci birliği

K.Ş.
Hatay

Eleştiri

Sayın İşçinin Sesi sorumlularına, Göndermiş olduğunuz kitap ve dergileri aldım. Çok memnun oldum. Ancak gazetenin özel sayısında (104) kendi sorumluluğunu bilmeyen birinin mektubuna yer vermişsiniz. Mektupta şöyle deniyor: "Emeğin Birliği (yeni adı Birlik Yolu) kurmazlık yapıp, anti-TKP, anti-Sovyetik mevzilerini terketmeksizizin ölü siyasetini canlandırmaya

çalışıyor. Bu görüşlerin kendi görüşlerinden kaynaklandığını yarakar tabanın dağılmasını önlemeye çalışıyor". Bir kere "Birlik Yolu" Emeğin Birliği'nin yeni adı deyip Birlik Yolu'nu küçümsemeye çalışmak, devrimcilerin oluşturduğu siyasi birliği küçümsemek, bu birliğin yığınlara mal olmasını çekememek, sosyalistlerin birleşmesine karşı çıkmak anlamında kendi özel niyetini ortaya koymaktır. Fakat yanılıyor. Emeğin Birliği, tabanın dağılmasından korkmaz. Tersine, oluşturulan siyasi birlik ve savunduğu kuram, sosyalistlerin bu kuram etrafında daha geniş birliğin oluşacağından şüphe etmez. Evet biz anti-TKP'yiz. Ancak isme karşı değil. TKP'nin politikasının nasıl bir burjuva kuyrukçusu, anti-Marksist olduğunu siz de gazetenizde ve kitaplarınızda açık seçik ortaya sermişsiniz. TKP'nin bu Programla (3. Programın değiştirilmesi kitabından) nereye gideceğini, kimin yanında yer aldığını, açıkça eleştirmişsiniz. Bu eleştirilerinize katılıyorum. Biz bu anlamda anti-TKP'yiz. Ancak TKP, bu Programını değiştirir, Leninist bir Program ortaya çıkarmaya çalışırsa bizler ortaya çıkartılacak Programı tekrar ele alır, tavrımızı doğal olarak tekrar belirleriz. Biz sosyalistlerin Leninist birliğinden yanayız. Bunu Kitle ve Emeğin Birliği'nin birleştirilmesi (Birlik Yolu) ile gösterdik ve ispatladık. Türkiye sosyalistleri için bu birlik yetmez. Daha da geliştirilip güçlenmesi gerekir ki gelişip güçleneceği de su götürmez bir gerçektir. Anti-Sovyet olmamıza gelinece. Fazla yazmaya gerek yok. Bizim başta Sovyetler Birliği olmak üzere tüm sosyalist ülkeleri sonuna kadar savunduğumuz, Maoculara karşı nasıl ideolojik ve politik mücadele verdiğimizizi politikayla uğraşan herkes bilir. Komünist selâmlar.

K.N.
Malatya

Süreklili belirttiğimiz gibi, İşçinin Sesi'nin mektup sayfaları görüşümüzü paylaşan paylaşmayan tüm okurlarımıza aştır. Militan Özel Sayısında da bu ilkeyi gözettilik. K.N. arkadaşımızın mektubunu yine bu anlayışla basıyoruz. Emeğin Birliğinin anti-Sovyet olmadığına biz de katılıyoruz ama görüşlerimizin ondan kaynaklandığı iddiası ciddiye alınmaz.

İ.S.

Sayın İşçinin Sesi Sizlere dostça selâmlarımı iletirken, özellikle şunu belirtirim. İşçinin Sesi gazetesinin iki yıllık

abonesiyim. Bugüne kadarki sayılarımızda okuduğum bütün yazılar, benim devrimci savışımları için gerçekten ışık tutucu idi. Yine de öyledir. Yalnız 100. sayıdan itibaren başlayan tartışmalar (özellikle oportünizm ve suçlamalar) beni bir hayli yanılgılara götürdü. TKP dünya komünist partileri arasında bir partidir.

Türkiye işçi sınıfının örgütlü öncü gücüdür. Marksizm-Leninizm temelinde kuruludur. Böyle bir partinin oportünizmle suçlanmasına kafam yatmadı. Ben fabrikasında çalışan bir işçi olarak şu görüşteyim. "Böyle bir tartışma aşında parti içinde yapılmalıdır. Bu tür açık sirtüşmeler, Maocuların, goşistlerin arayıp ta bulamadığı fırsatır." Gazetemiz İşçinin Sesi bugün ne Türkiye'deki, ne de Avrupa'daki gazetelerle aynı kefeye konmaz. Çünkü o ideolojik yönden yayın yapan entutarı gazeteler. Ama dikkatimi çeken birşey de OKURLARIMIZ YAZIYOR sayılarındaki yazılar. Mektuplar ekseriyetle Türkiye'den. O zaman insanı başka bir kanı yanıyor: "Maocizme, oportünizme, goşizme, vb karşı kesin tavır koyarken, Türkiye'den mektup yazarların, Maocu, goşist, oportünist olmadığını ne biliyorsunuz. Mektupların çoğalmasından kaynaklanıyor galiba. Açık eleştiriden yana olduğunuzu söylüyorsunuz. Hiç mi bu konuda eleştirilmediniz. Bu mektubumun yayınlanması sensuz olacağını kanıtı olacaktır. YAŞASIN TÜRKİYE İŞÇİ SINIFININ ÖRGÜTLÜ GÜCÜ TKP! YAŞASIN YIĞINLARIN GAZETESİ İŞÇİNİN SESİ

K.M
Hollanda

Tartışmanın yığınların önünde yapılmasını Lenin öngörmüştür. Devrim düşmanlarının buna sevinmeye hakkı olmadığını belirtmiştir. Çünkü ancak hatalarını açıkça tartışmaktan korkmayan bir parti güçlüdür. Açık tartışma Leninci parti disiplininin temel direklerindedir. (Bak: Parti Disiplini s.59) Hemen belirtelim ki, okuyucu mektuplarının ezici çoğunluğu TKP tabanı ve sempaticanlardan gelmektedir. Kuzkusuz değişik görüşleri benimsemiş arkadaşlardan da mektup geliyor. Ama bu bize olumlu birşeydir. İşçinin Sesi'nin devrimci hareketin tümünün ilgisini çektiğini göstermektedir. Mektuplarda katılmadığımız bazı fikirler olabilir. Maocular gibi sapıklardan ise mektup zalen hiç gelmez. İ.S.

Yürükoğlu Yoldaşın *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* kitabının yayımlanmasından bu yana geçen süre içerisinde önce üstü örtülü tartışmalar başladı. Sonra olayların ve kitapta fikirlerin hızla tabana yayılışının zorlamasıyla tartışmalar açık ve giderek yoğunlaşan bir biçim aldı.

Zayıf Halka'nın getirdiği ana fikirler nelerdi?

1. Sovyetler Birliği dünya devrimci merkezidir.

2. Az ve orta gelişmiş ülkeler emperyalist zincirin zayıf halkalarıdır.

3. Türkiye'de devlet-tekelci kapitalizmi vardır.

4. Türkiye'nin bir yanda finans-kapitalin ekonomiyi ele geçirmiş, devlet tekelci kapitalizme ulaşmış bir ülke oluşu ile öte yanda emperyalist sömürü altında oluşu ekonomiyi yapısal bir açmazla sokmuştur.

5. Bu açmaz temeli üstünde Türkiye'de devrimci durum oluşmuştur.

6. Ekonomik açmaz temelinde oluşan devrimci durum, finans-kapitali faşizme zorlamakta, faşizm tehlikesini acıllaştırmaktadır.

7. Ekonomik açmaz temelinde devrimci durumun oluşması buna

bağlı olarak faşizm isteğinin güçlenmesi toplumsal ve siyasal düzeyde ikilem getirmiştir: Ya faşizm, ya ileri demokratik halk devrimi.

8. Türkiye işçi sınıfının sömürsü, emperyalist ülkelerde olduğundan çok daha yüksektir.

9. Türkiye işçi sınıfının durumunda hem 'toplumsal anlamda mutlak kötüleşme', hem 'fiziksel anlamda mutlak kötüleşme' vardır.

10. Devrimci durum, ideolojik ve örgütsel konularda yeni bir yaklaşım ister. Devrimci duruma uygun ideolojik çalışma ve örgütlenme gerektirir.

Opörtünist ve ortacılar, hiçbir zaman *Zayıf Halka*'yı bütünü içinde ele alıp değerlendirmediler, değerlendiremezler. Ana fikirlerin hiçbirini üzerinde açık bir görüş ya da ideolojik eleştiri getiremediler.

Leninciler her zaman ilkeselliklerini sürdürürken, opörtünist ve ortacılar, ilkesiz, *komplocu*, Leninizme düşman yöntemlere sarıldılar.

Aşağıda yayınladığımız iki belge bunun açık kanıtıdır. Birinci belge, *İşçinin Sesi*'nde, opörtünist görüşlerini sergilediğimiz H. Erdal'ın Yürükoğlu Yoldaşa, *Zayıf Halka* üzerine

"kişisel" düşüncelerini yazdığı mektuptur. (Aşağı yukarı aynı noktaları içeren yine bir "kişisel" mektubun Türkiye'de her yere gönderildiğini de bugün biliyoruz.)

H. Erdal'ın eleştirileri, mektubunda da görüleceği gibi, kitabın getirdiği ana fikirler ve özellikle Türkiye'de devrimci durumun varlığı üstüne hiçbir şey söylememektedir. Hiçbir şey söylemediği gibi, Yürükoğlu Yoldaşa'ya, "kitabın memlekette de yayımlanması isteğini resmen, yazılı olarak yapmasını" önererek dolaylı yoldan da olsa benimsediğini belirtiyordu.

İkinci belge, Yürükoğlu Yoldaş'ın, H. Erdal'ın eleştirilerine verdiği yanıtlardır. Yürükoğlu yoldaş mektubunda, "eleştirilerin hiçbirinin ana fikirler üstünde olmayışı, detaylar üstünde oluşu bizi sevindirdi. Düşünce birliğimizi gösterdi" diyerek bu noktayı vurguluyordu. Yürükoğlu Yoldaş'ın mektupdaki dili savaşımın o günkü düzeyini yansıtan bir dildir. Bu dil, Lenincilerin uzun yıllar nasıl iyi niyetle ve yapıcı bir tutumla çalıştıklarını da kanıtlayan önemli bir göstergedir.

H. Erdal'ın mektubunun sergilediği gerçeklere geçmeden önce bir

notayı açıklayalım. Bize yazılmış bir özel mektubu yayınladığımız için kimsede bize kızmamalıdır. Birincisi, mektubun yalnız teorik sorunlarla ilgili bölümünü yayınlıyoruz ve de ideolojik-teorik sorunlarda 'özel' diye bir anlayış yoktur. İkincisi, H. Erdal, aynı mektubu ama daha çirkin bir dille Türkiye'nin her yanına yollayarak kendisi özel mektup çerçevesinden çıkarmıştır.

Şimdi gelelim H. Erdal'ın mektubunun sergilediği gerçekler nelerdir?

Birincisi, H. Erdal, Marksizm-Leninizmin temel bilgilerinden yoksundur. Çok tepeden konuşuyor. Ama daha artık-değer oranı nasıl hesaplanır, az ve orta gelişmiş kapitalist ülkelerde sömürü oranı, emperyalist (ileri-gelişmiş!) ülkelerde olduğundan çok daha yüksektir gibi konuları bilmiyor. Bir ülkenin gelişiminde dış faktörlerin ve iç dinamizmin nasıl etkide bulunduğunu, bunun mekanizmasını bilmiyor.

H. Erdal sömürü oranları konusunda görüşlerini Türkiye'ye iletince çok yoldaş açıp Sovyet siyasal-ekonomi eli kitaplarını ona gösterdi-

Komünist Ahlak mı? Bizans Oyunu mu?

I. BELGE

H. Erdal'ın R. Yürükoğlu'na mektubu

Değerli yoldaş, Mektubunu ve gönderdiklerini aldım. Önce, bir an önce eski sağlığına kavuşmanı dilerim. Mektubunda bir parça abartarak sözünü ettiğin benle ilgili kişisel değerlendirmelerine teşekkür ederim.

Gelelim sorunlarımıza:

1. Kitabın dikkatle okudum. Her şeyin birer yığıntı yığıntıydı. Bu nedenle biçim, dil, vs. sorunlar üzerinde durmayacağım. Kişisel kanaatima göre doğru bulmadığım bazı noktalara ait eleştirileri ekte gönderiyorum. Bunlardan özellikle 6 ve 9 numaralı eleştiriler çok önemlidir. 6 numaralı önemlidir, çünkü bana göre çok temel bir teorik hatadır. Bu hata seni kanımca çok yanlış sonuçlara da götürmüştü. Gelişmiş kapitalist ülkelerdeki ve Türkiye'deki sömürü oranlarının mukayesesini yaparken, 9 nolu eleştiri önemlidir, kitabın yeni istenmedik sorunlara yol açmasını önlemek için.

Bu nedenle sana kişisel önerim şudur: Benim eleştirilerimi, varsa gelen diğer eleştirileri topla ve bir değerlendirme yap. Bu değerlendirmenin ışığında, kitabın memlekette de yayımlanması isteğini resmen, yazılı olarak yap.

2. *Savaş Yolu* ile ilgili eleştirilerine katılıyorum. En kısa zamanda düzeltilmesi için çalışıyorum. Birkaç hafta daha alabilir.

6. Demirdöküm'de durum çok kötü değildir, iyi de değildir. Patron,

polis, jandarma, Maocular hep birlikte yükleniyorlar. Durum iyiye gidiyor diyebilirim.

Komünist selamlarımla.

E.
22.1.1979

"EMPERYALİZMİN ZAYIF HALKASI TÜRKİYE" adlı kitap üzerine kişisel düşüncelerim

1. Devrimci durumun ne olup, ne olmadığı ve ülkemizi açısından bu sorunun değerlendirilmesi, güncel polemiklerden biridir. Kitapta yazarın eleştirdiği yanlışlara ek olarak bugün ülkede bu soruna iki farklı yaklaşım var.

Birincisi, Lenin'in 1915'de yazdığı "2. Enternasyonal'in Çöküşü" adlı makalede yaptığı devrimci durum tanımlamasının günümüzde artık önemini azaldığını ileri süren, pasifizme, opörtünizme zemin hazırlayan eğilimdir. Bu eğilimin bir değişik biçimi geçmişte Partimiz içinde de önemli ölçüde etkinliği olmuştur. Dış dinamizmi abartan, oturup beklemeyi yeğleyen türü olmuştur. Son günlerde yayınlanan "Sosyalist Devrim ve Komünist Hareketin Strateji ve Taktiği" adlı broşürün 24. sayfasında şöyle deniliyor: "...ama devrimci bir durumun ortaya çıkmasını sağlayan bu geleneksel etmenlerin önemli çeşitli nedenler sonucu günümüz koşullarında azalmıştır." Bu

cümleler yukarıda sözünü ettiğimiz pasifizmin teorik temelleridir.

Öte yandan ikinci olarak yapılan yanlış ise öteki uç, yani dış dinamizmi tamamen yadsıyan tutum. Buram buram milliyetçilik ve sol maceracılık kokan tutum. Bilimsel-teknik devrimin burjuva devletinin baskı ve ezme aparatına (ordusuna, polisine, adliyesine) sağladığı olanakları küçümseyen miyop bir tutum. Dünya devrim sürecinde reel sosyalizmin fiilen somutta oynadığı belirleyici rolü görmeyen bir tutum. Küba'yı, Angola'yı, Etyopya'yı, Afganistan'ı, Güney Yemen'i, Kamboçya'yı ve yeni yeni Nikaragua'yı görmezliğe gelen tutum.

Kanımca devrimci durum üzerine söz ettiğimizde bu 2 uç örneği daha açık bir biçimde ele almalı ve eleştirmeliyiz. Bugün ülkemizde toplumsal etkinliği olan sapık eğilimler bu iki kutup etrafında toplanmaktadır.

Her ülkede belli bir tarihi kesitle ve dış dinamik belirli oranlarda belirleyici olabilir. Bunun yüzdesinin reçetesi yoktur. Hem iç objektif koşulları gözlemek (ki Lenin bunun tanımını vermektedir), hem dış objektif koşulları gözlemek (bunun tanımını ise dünya devrim sürecinin somut pratiği veriyor), daima birlikte ele almak zorunludur.

2. Geçiş kuşağı ülkeleri sorunu irdelenirken fazla katı bir genelleme yapıldığı kanısındayım. Ülkeler sıralanırken daha ihtiyatlı olunmalı. Kitapta Brezilya için ileri sürülen perspektif benim kanıma göre, örneğin bir Yunanistan için de geçerlidir.

3. Dünya devrimci süreci incelemek için kitabın başlanmasına rağmen emperyalist ülkeler açısından sömürülen ulusların oynadığı rol

de açıklanmasına rağmen ulusal kurtuluş hareketlerinin, sosyalizmi amaçlayan devrimci demokratilerin günümüz dünyasında önemi değinilmemiştir.

4. Sayısal kaynaklar kullanılan kaynakların güvenilirliği konusunda soru işaretleri konmadan, daha önemlisi, bulunabilecek doğru kaynaklar araştırılmadan konuşma. Örneğin, sendikalaşma oranının %43 verilmesi gibi.

5. Ücretler konusu ele alındığında benim gördüğüm bir önemli eksiklik şu: Asgari ücret konusu irdelendiğinde her iş kolunda o iş kolunda toplam çalışanlar içinde ki asgari ücretli çalışanların oranı da araştırılmalıdır. Gerek işverenler, gerekse birçok ilerici geçinen bilim adamı ve sendikacı bu konuda polemik yapmaktadır.

6. Artı değer ve sömürü oranı sorununun irdelendiği 3. bölümde ve sömürü oranının hesaplanma yolunun verildiği Ek 1'de genel teori ile hem de kitabın kendisi ile çelişen çok önemli bir hata yapılmış. "Toplam üretim değeri" diye istatistik kitaplarından alınıp kullanılan rakamlar varolduklarını ispatlamaya çalıştığımız sayıdeğer tekelimiz "Tekel süper kâr"larını da içermektedir. Söz konusu (A=(V+S) sayısal soyutlaması ve (S/V) eğilimi tekel süper kârı artırıldıktan sonra bir anlam ifade ederler.

7. Yine artı değer hesaplarında sabit sermaye araştırılırken gerekli olan aşınma payı maliye istatistiklerinde vardır. Türkiye'de maliye dilinde bunun adı amortisman oranıdır. Değişik sabit sermaye türleri için bunun oranları bellidir. Niye hiç hesaba katılmıyor anlayamadık. Yalnız dikkat edilmesi gereken

ler. Verdiği yanıt, "doğru, ben yanlış yaptım" oldu, ama bu yanıtı kapı arkalarında verdi. Oysa gerçek bir Leninci, ilk mektubu nerelere göndermişse aynı yoldan kâğıt üstünde duyururdu.

İkinci ve kişiyi asıl dehşete düşüren nokta, H. Erdal'ın mektubunda, kitabın ana fikirlerinin hiçbirisi hakkında ne olumlu, ne olumsuz hiçbir şey söylenmeyişi ama yapılan "şu rakkam şöyle, bu rakkam böyle" gibi saçmasapan "eleştiriler" in tüm örgüte yazıyla duyurulmasıdır. İşte bu, bir ortacının usulî bir *ahlâk çöküntüsü* içinde olduğunu kanıtlar. İşte bu Bizans oyunudur! Kitabın yazılış amaçları olan konularda hiçbir şey söylemiyor! Öte yanda sudan bir lakum laflarla örgütü Leninci görüşlere karşı hazırlıyorlar!

II. Erdal, ortacılığın prototipidir.

Leninizme gönül vermiş tüm yoldaşlar aşağıda yayımladığımız bu iki önemli belgeyi büyük bir dikkatle incelemeli, Lenincilerle oportünistlerin siyasal taktikleri konusunda gerekli sonuçları yakalamalı ve örgüte götürmelidirler.

şu: İşverenler yıllık kârlarını düşük göstermek için amortisman oranlarını gereğinden fazla büyük tutarlar. Bu oranların kullanılması halinde artı değerlerin mutlak miktarını küçültücü rol oynar.

Ayrıca DPT ve DİE'ce ortaklaşa yapılan ulusal gelir hesaplarının yeni geliştirilen matematiksel serisinde ayrı bir kalem olarak "Sabit sermaye tüketimi" vardır. Bu ise bizim aradığımız ta kendisidir. Bu da bizim için bir kaynaktır.

8. Özellikle 109-113. sayfalarda ele alınan konu çok önemli. Hem *tarıhsel* hem *güncel*. Önce genel olarak sosyal demokrasiye tavır sorunu var. Cevap vermesi kolay olmayan bir soru olduğunu biliyorum. Ben şahsen, sosyal demokrasiye karşı *global* bir strateji yanlısı değilim. Böyle birşeyin artık mümkün olmadığını sanıyorum. Her ülkenin somut koşullarına bırakmak lâzım.

Yine aynı sayfalarda en az bunun kadar önemli bir başka konuya değinilmiş. *CHP nedir, ne değildir sorunu*. Bu soruna 110. sayfanın yukarıdan 3. paragrafında "Türkiye'ye gelince" diye başlayan paragraf (ki kanımca doğrudur) ile CHP sosyal demokrat bir partidir yargısı kanımca çelişkilidir.

9. Gerek biçim, gerekse ilkesel olarak doğru bulduğum bir önerim şu: Kitapta Bilen Yoldaş'tan çok alıntı yapılmış, hatta kitabın adı bile onun bir cümlesinden alınmış. Böyle bir durumda kitap yayımlanmadan önce kitap üstüne Bilen Yoldaş ile şahsen bir görüş alışverişinde bulunmak çok yararlı olurdu. Böyle bir görüş alışverişi Bilen Yoldaş'ın düşüncelerinin yanlış, eksik, fazla anlaşılabilir olma tehlikesini ortadan kaldırırdı.

II. BELGE

R. Yürükoğlu'nun H. Erdal'a mektubu

Değerli Erdal Yoldaşım, Zaman ayırıp kitap hakkındaki eleştirilerini yazdığın için çok teşekkür ederim. Eleştirilerin hiçbirinin, kitabın ana fikirleri üstünde olmayışı, detaylar üstünde oluşu da bizi sevindirdi. Düşünce birliğimizi gösterdi.

Eleştirdiğin noktalar üstüne şunları söyleyebilirim:

1. Devrimci durumun ne olup ne olup olmadığı konusunda, kitapta eleştirilen yanlışlara ek olarak yeni yayımlanan Filçev broşürünün 24. sayfasındaki görüşü gösteriyorsun. O broşürün o sayfasındaki görüşün yanlışlığına katılıyorum. Ama bu görüşün henüz Türkiye'de bir yaklaşım haline gelebilmesi çok güçtür. Broşür yeni yayımlandı, yeni okunuyor. Önümüzdeki aylarda, devrimci durumun varlığına karşı çıkabilmek için bu fikre sarılabılıriz. O zaman cevap veririz.

Eleştirilmesi gereken ikinci farklı yaklaşım olarak dış dinamiği tamamen yadsınan bir tutumdan söz ediyorsun, ki bunlara milliyetçi ve sol maceracı diyorsun. Devrimci durum konusunda Türkiye'de ya da dışarda ne yazıldıysa ya da ne dolandırıldıysa bizim görüşlerimize karşı yazıldı ve bunların tümünü dikkatle okuduk. Sözümlü ettiğin türden bir eğilime rastlamış değilim. Bu noktayı biraz daha açarsan sevinirim.

Kitapta ise Sovyetler Birliği'nin yeri ve rolü yeterince işlenmiş tir sanırım. Hele gönderdiğim ekle daha da açılmıştır.

2. Kitapta Brezilya için: öne sürülen perspektifin, örneğin bir Yunanistan için de geçerli olduğu görüşüne katılıyorum.

3. Kitapta ulusal kurtuluş hareketlerinin emperyalizme karşı günümüz dünyasında oynadığı önemli role değinmediğini söylüyorsun. Evet, başlıbaşına (bir alt başlık gibi) ele alıp incelemedim. Ama konunun kapsamına girdiği kadarıyla, kitabın aşağı yukarı her bölümünde değindiğimi söyleyebilirim.

4. Burada iki şey söylüyorsun. Birincisi, sayisal kaynakların güvenilirlikleri konusunda soru işaretini konmadın kullandığıdır ki hiç katılamayacağım. Kitabın pek çok yerinde, yalnızca bizim elimizdeki değil, tüm dünyada ve hele Türkiye'deki istatistiklerin güvenilirliğinden söz ettim. Bu noktadaki ikinci eleştirin, bulunabilecek doğru kaynaklar araştırılmadan sayisal kaynakların kullanıldığıdır. Buna örnek olarak da sendikalaşma oranının yüzde 43 verilmesini gösteriyorsun. Ben daha doğru bir kaynak bilmiyorum, varsa söylerim sevinirim, yeni baskı yaparsa düzeltirim. O oran, Plandan ve Ortak Pazar'ın bir yayınından alınmadır. Bir de ortalıkta TÜSİAD'ın kullandığı %87 oranı var. Hangisini alsaydım? Ayrıca ben istatistik konusuna hiçbir zaman bu rakkam tam doğrudur diye yaklaşmıyorum. Rakkamlar bir eğilimi kuşkuyla yer bırakmayacak denli açık gösterdikleri zaman görevlerini görmüş olurlar. Kitabın o noktasında katılamaya çalıştığım gerçek Türkiye'de sendikalaşma oranının pek çok ileri kapitalist ülkeden daha yüksek olduğudur ki bunu her zaman kanıt-

layabilirim.

5. Asgari ücret konusu irdelendiğinde her işkolunda toplam çalışanlar içindeki asgari ücretle çalışanların oranı da araştırılmaldır görüşüne katılıyorum. Bunu istatistiksel bir döküm olarak hazırlanması için bir yoldaşa görev olarak vereceğiz. Belki daha sonra asgari ücretler üstüne bir broşür haline dönü-

şebilir.

6. Teorik bir nokta ve bence senin yönünden, ciddi bir yanlış oluşturuyor. Şöyle diyorsun: "Artık-değer oranı, ancak tekel süper kârları düşüldükten sonra bir anlam taşır. Sen düşmemişsin. Böylece çok ciddi bir teorik hata yapmışsın. Ve bu hata seni gelişmiş kapitalist ülkelerdeki ve Türkiye'deki sömürü oranlarının karşılaştırmasını yaparken yanlış sonuçlara götürmüştü."

Yoldaşım, bir kez ciddi bir teorik hata söz konusu olamaz. Tekelci kapitalizmde $A=C+V+S$ denklemi altında yatan temel yasalar değişmemiş, $(A=C+V+S+ \text{Tekel süper kârı})$ diye yeni bir denklem ortaya çıkmamıştır. Tekelcilik olgusu ana olarak artı-değerin bölünümünde, kârın realize edilme sürecinde, tekelci kâr yasasıyla kendini gösterir.

İşin teknik yanına ve Türkiye'ye gelince, yalnızca tekelilerin çalıştırdıkları işçilerin artık-değer oranlarını bulacak olsak bile tekel süper kârlarını düşmekle iş çözülmez. Örneğin constant-capitalde normal değerinin üzerinde, özellikle yabancı tekelere ödenen süper kârlar vardır ki bu da artı-değerdir. Daha başka etmenler de vardır ki çoğunun birbirini götürücü etkisi çıkar ve biz yine $A=C+V+S$ denklemiyle kalırız. Kaldı ki biz büyük yapım endüstrisinin tümünü aldık.

Tekel süper kârını düşmemenin, gelişmiş kapitalist ülkelerle Türkiye'deki sömürü oranlarını karşılaştırmak beni yanlış sonuçlara götürdüğü görüşünü ise hiç anlayamadım. Bununla Türkiye'deki sömürü oranı daha *düşüktür* mü demek istiyorsun? Çünkü ulaştığın başka bir sonuç yoktur. Oysa yoldaşım, tekel süper kârını düşebileceğimizi bir an için kabul etsek bile, çıkacak sonuçlar beni daha da kesinlikle destekledi. Türkiye ile emperyalist ülkelerin arası daha da açıldı.

Ayrıca hiçbir sömürü oranı hesaplamasında söylediğin yöntemle raslamadığımı eklemeliyim.

7. Aşınma payını gösteren sayıları benim maliye istatistiklerinde varolduğu bilinen birşey. Ve İngiltere'deki kütüphanelerde bulmak olanaklı. Kısım kitabı burada değil, Berlin'deki o odanın içinde yazdığın için o istatistiklerden yararlanmadım. Ama sonuç bence kitap açısından daha yararlı oldu. Senin de belirttiğin gibi, onlar amortisman oranlarını olduğundan fazla büyük tutuyorlar. Bizim hesaplamamız ise sanırım gerçeğe daha yakın oldu.

8. Burada da iki noktaya değiniyorsun. Birincisi sosyal-demokrasiyi dünya çapında global bir sorun olarak ele almamalı ve ona karşı global bir yaklaşım yapmamalı, her ülkenin somut koşullarına

bırakmalı diyorsun. Bu bence doğru değildir. Sosyal demokrasi konusunda sağdan soldan gelen yanlışlara karşı, bazı dostları kızdırsa da doğru ve tutarlı genellemeler yoluyla savaşım yerine sorunu "somutta" tartışmaya çeken pragmatik bir yaklaşım olur. Sosyal demokrasi ortaya çıktığından beri ve bugün çeşitli ülkelere verdiği örneklerle sağlam genellemelere ulaşabilecek denli malzeme sağlamıştır. Ayrıca tüm farklılıklarına rağmen sosyal demokrasi uluslararası bir olgudur.

İkinci olarak, kitaptaki "Türkiye'de sosyal demokrasi burjuvazinin liberal kesiminin hareketi olarak çıkmıştır" yargısına doğru diyorsun ama bu durumun, "CHP sosyal demokrat bir partidir" yargısıyla çeliştiğini söylüyorsun. Bununla ne demek istediğini pek anlayamadım. Eğer, "CHP liberal burjuva hareketi olarak doğup geliştiği için ona sosyal demokrat denemez" diyerek sosyal demokrat partileri kayıncıyorsun hiç katılmıyorum. Bugün geçirdikleri evrim sonucunda, dünyadaki aşağı yukarı tüm sosyal demokrat partiler burjuva partileridir, 'işçi sınıfının burjuva partileridir". İdeolojileri burjuva, yöneticileri burjuva, programları burjuva. Ve onların açık burjuva partileri durumunu aldıkları bir dönemde CHP'nin bildiğimiz görüşlerle ortaya çıkması, sosyal demokrat olarak nitelenmesi ve Sosyalist Enternasyonal'e girmesi arasında hiçbir çelişki yoktur. Dünya çapında sosyal demokrasinin evrimine vardığı bu noktada Alman Sosyal Demokrat Partisi'nin ilk yıllarındaki gibi bir "sosyal demokrat parti"nin ortaya çıkabileceğini düşünemeyiz.

9. "Kitapta Bilen Yoldaş'tan çok alıntı yapılmış, hatta kitabın adı bile onun bir cümlesinden alınmış. Böyle bir durumda kitap yayımlanmadan önce kitap üstüne Bilen Yoldaş ile şahsen bir görüş alışverişinde bulunmak çok yararlı olurdu. Böylesi bir görüş alışverişi Bilen Yoldaş'ın düşüncelerinin yanlış, eksik, fazla anlaşılabilir olma tehlikesini ortadan kaldırırdı" diyorsun. Fakat yoldaşım, bu kitap Bilen Yoldaş'ın görüşlerini açıklamak gibi bir iddia taşımıyor. Yazdığımız görüşler tüzük, program, konferans ve plenum kararları ve MK bildirileri çerçevesi içinde bizim görüşlerimizdir. Ve Bilen Yoldaş'ın yazılarında aldığımız alıntılar kesinlikle çarpıtılmamıştır, yanlış kullanılmamıştır. Yanlış yorumlanmamıştır. Aşında hiç yorumlanmamıştır. Aldığımız alıntılar başka türlü yorumlanabilecek bir kişi çıkacağını sanmıyorum.

Değerli yoldaşın, başta da söylediğim gibi, bunlar küçük noktalar. Temel sorunlarda anaştığımız için bunlar önemsizdir.

R. Yürükoğlu

28.1.1979

Gelin canlar bir olalım!
MHP'yi, ÜGD'yi
susturalım!

Kendi can güvenliğimizi
kendimiz sağlayalım!
Can güvenliği
komitelerinde
örgütlenelim!

İŞÇİNİN SESİ

R. Yürükoğlu

Oportünistler, ortacı oportünistler ve bunların uyguladığı sınıf uzlaşmacısı siyaset iflâs etti. 1977 sonrası ortaya çıkan çok yönlü gerilemeler ve en son 14 Ekim 1979 seçim sonuçları bu iflâsın belgeleri oldu. Öte yanda, TKP içindeki Leninciler, gerçek devrimciler oportünizmin partak ama kof ideolojik konumuna alabildiğine yükleniyor, darmadağın ediyor.

Bu gelişmeler oportünizmi, ortacılığı hızla güçten düşürüyor. Kadroların en bilinçli, en savaşkan kesimleri onlardan hızla uzaklaşıyor. Hâ-lâ onların etkisinden kurtulamamış olanlar bile eskisi gibi değildir. O defter kapandı. Soru sormayı artık kimse engelleyemiyor.

Bu durumda, oportünistlerle ortacılar arasındaki "çelişkiler" hızla ikinci düzeye geçiyor. "Ortak düşman" Lenincilere karşı savaşım gereği bugün onları iyice birbirlerini ne yakınlaştırıyor.

Oportünistlerin yönetimindeki militanlarda sorunlar yığıldı, hoşnutsuzluk, gönül kırıklığı, kuşku yayıldı. Tabanı tutmak gerek. Nasıl? Tabanı tutabilmek, en savaşkan görünüşü yanıt ister. Buna zaman gerek, okuyacaklar, öğrenecekler. Türkiye'de devrimci durumun varlığını duyurduğumuz ilk *İşçinin Sesi* yazısından tam 3 yıl. *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* kitabının ilk basımından 2 yıl sonra ilk kez *Özlem Özgür'ün Politika*'daki yanıtı geldi! Bu yanıtın, *Özlem Özgür'ün* Leninizmden ne denli özgür olduğunu kanıtladığı bir yana, bu örnek de gösteriyor ki oportünistlerin zaman gereksinimi var! Ama, tabanı tutabilmek için *bugün* bir yolla doyurabilmek gerekir değil mi?

İşte, ekim ayındaki bazı gelişmeler, tabanı tutabilmek için oportünistlerin bulduğu yöntemi açığa çıkardı. Komünizme gönül vermiş militanları düzenin değil, Leninci

komünistlerin, TKP'nin Leninci kadrolarının ve öteki devrimci akım ve örgütlerin üstüne "devrimci" yöntemlerle salmak. Militanları Lenincilere ve öteki devrimcilere karşı kavgaya sürmek. Ankara'da işinden tek başına çıkan bir genç işçiyi 16 kişi ile kahramanca saldırdılar ve çeşitli yerlerinden yaraladılar. ODTÜ'de Lenincilere demir çubuklarla saldırmaya yeltendiler. Piyangotepe'de, yıllardır faşistlerle boğuşan, kan akıtan Lenincilere silâh çektiler. Gaziantep, Diyarbakır, Hatay, İstanbul ve daha pek çok yerde benzeri olaylar oluyor. Bunlar, kendiliğinden gelişen olaylar değil, TKP yöneticilerinin yönlendirmesiyle ortaya çıkan, anti-komünist saldırılardır. Leninciler suçlunun kimler olduğunu biliyor.

Bu devrim kaçağı dönemler aynı yöntemleri, Dev-Sol, Dev-Yol, Kur-

tuluş, Emeğin Birliği gibi devrimci hareketlere de uygulamaya çalışıyorlar. Son TÖB-DER kongresindeki olaylar bunun ders çıkarılacak bir örneğidir.

Bu yöntem ihanetin somut belgesidir. Anti-komünist, çapulcu, lumpen, karşı-devrimci bir yöntemdir. Devrimci saflardaki çelişkiler ideolojik savaşım ve ikna yöntemiyle ele alınır, sokak serseriliğiyle değil. Bu işin teorik, ilkesel yanı. Pratik duruma gelince, gerçekten acınası bir anlayış içindedir. Leninciler böylece saldırdıkları korkup yulacak olsalardı, Leninci olmazlardı. Burjuvaziyle, tankıyla, topuyla boğuşmaya yemin ederek, devrim yolunda canını vermeyi severek kabullenerek bu harekete girmiş komünistler böyle saldırdıkları yılmazlar. Tam tersine daha bilinçlenerek, güçlenerek, deneyim kazanarak çıkarlar, çıkıyorlar.

Oportünistlerin, tabanı tutabilmek için buldukları "sahte devrimcilik" hiçbir işe yaramayacaktır. Yıllardır birlikte savaştığı yoldaşına saldırmak durumunda bırakılan militan, oportünizmin gerçek yüzünü daha kolay kavrayacaktır.

En önemlisi, "sahte devrimcilik" gelişiyor ama ideolojilerinin sınıf uzlaşmacı karakteri yerli yerinde duruyor. Türkiye devrimini ilgilendiren her konuda batağın içindedirler. Toplu sözleşmeler ve devrim savaşımı, devrimci durum, ulusal burjuvazi, CHP, sosyal demokrasi, cephe, hegemonya, dünya devrimci merkezi, parlamentarizm, Kürt sorunu, ordu, ıleri demokratik halk devrimi, illegalite-legalite, parti örgütlenmesi, Leninci disiplin... Devrimci hareketi yakından ilgilendiren önemli ne konu varsa hepsinde baktadırlar. Ama bu gerçeğin kendiliğinden işçi sınıfına doğruları göstereceğini kimse düşleyemez.

Lenincilerin bugünkü en önemli görevi bu oportünist ideolojiyi her yanıyla işçi sınıfına açık etmektir.

TKP içindeki açık savaşım ideolojik-teorik alanda da Lenincilere büyük güç verdi. Bu oluşumun genel çizgilerini şöylece özetleyebiliriz:

Bir kez Lenincilerin teorik kadrosunun bilgi birikimi ve *üretkenliği* son 4 ay içinde, son 4 yılda olduğundan daha fazla arttı. Veriler ortada. Yalnızca bu olgu, Lenin'in açık savaşım derken ne denli haklı olduğunu kanıtlar. Yiğınlar önünde açık savaşımın kaçınma kadroları pasifleştirir, verimsizleştirir, memur kılığına sokar. Açık savaşım yaratıcılığı, üretkenliği, dinamizmi artırır.

Leninci teorik kadro son 4 ay içinde, yine son 4 yılda olduğundan çok daha fazla sayıca arttı. *İşçinin Sesi*'ne yazan yoldaşların oranı ortada. Bu da açık savaşımın, tutuklanmış yetenekleri nasıl dolu dizgin geliştirdiğini kanıtlar.

Sonra, Leninci kadroların genel olarak teorik düzeyi de 4 ay öncesine kıyaslanmayacak denli yükseldi. Bu da abartma değildir. Herkes kendinden biliyor. Herkes Marks'ın, Engels'in, Lenin'in, Stalin'in temel yapıtlarını içer gibi okuyor, Türkiye'nin somut koşullarına vuruyor.

Tüm bu gelişmeler oportünizmin gerçek yüzünü işçi sınıfına gösterebilmemiz için çok daha elverişli koşullar yaratıyor. Bir yandan bu gelişmeyi her yönüyle desteklemek ve daha da hızlandırmak, öte yanda bu gelişmenin sağladığı olanaklarla işçi sınıfı içine daha hızlı dalmak zorundayız. Hem teorik, hem pratik alanda militanların girişkenliğine güveniyoruz. Ve tüm sınıf savaşları tarihinin öğrettiği bir gerçeğe güveniyoruz: *Nerede en yüksek gereksinim varsa, en yüksek eylemcilik ve en yüksek bireysel ve yığmsal girişim orada ortaya çıkar.*

Tasfiyecilik
ihbarcılıktır

Ahmet Akar

Menşeviklerin ülke çapında giriştikleri tasfiye operasyonu sürüyor. En bilinçli, en savaşkan kadrolar ihraç ediliyor, tehdit ediliyor. Koca örgütleri gerekirse gözden çıkarırız diyorlarmış. Bu likidatörlüktür.

İşçinin Sesi, tasfiyecilere karşı tavrını açık koydu: Örgütlerimizi bırakmayacağız! Onları Leninci çizgiye çekmek için vargüçle savaşaacağız! Her milimetre karesini

savunacağız, çarpışacağız! Böylece, hem Leninci kadrolar oportünizme karşı savaşa pişecekler, hem de asıl savaşın militanların çoğunluğunu kazanmak olanacağı doğacaktır.

Menşeviklerin silâhi geri tepiyor. *İşçinin Sesi*'nde bir okuyucu mektubunda belirttiği gibi, "Bizi attıkların sanyörler, gerçekle kendilerini soyutluyorlar".

Ama tasfiyecilerin çok iş-renc, alçağa bir yüzü daha var. *Polise ve faşistlere ihbar*. Dolaylı, ancak *açık-ilan ihbar*. *İşçinin Sesi* ta-raftan diye demokratik örgütlerden ihraç edilen her militan, MİT'ine, faşistlere bir hedef gösteriliyor. Bunun

acı sonuçları şimdiden görülmeye başladı.

Güneydoğu illerimizden birinde iki yoldaşımızın faşistlerce pusuya düşürülmesinde, ağır yaralanmasında, oportünistlerin bu işlevlerinin payı vardır.

Oportünistler şunu bilsin: Çok tehlikeli bir yoldalar. Örgütlerimizi, yoldaşlarımızı bu yönden de savunacağız.

Biz, Leninci kadrolara düşen görev, uyanıklığı arttırmak, kendimizi silâhli saldırılara karşı savunmak, aynı zamanda sempatizanlarımızı da savunmaktır.

Tasfiyecilik ve ihbarcılıkla ideolojik savaşımın kaçmak isteyen oportünistlerden hesap soracağız.

Gelin canlar bir olalım!

MHP'yi, ÜGD'yi susturalım!

Kendi can güvenliğimizi kendimiz sağlayalım!

Can güvenliği komitelerinde örgütlenelim!

Faşist katillere ve onları kayıranlara karşı herkese silâh taşıma hakkı!

Faşistlere destek olan tekellerin ve toprak beylerinin mallarına el koyalım!

Faşizmi besleyen parababalarını cezalandıralım!

İŞÇİNİN SESİ

Üçüncü Program ve Görevlerimiz

R. Yürükoğlu

TKP'nin kutlamakta olduğumuz 59. kuruluş yıldönümü, Türkiye komünist hareketi için gerçekten kritik bir anda geldi. Sorunlar büyüdü, farklı teorik yaşantılara, farklı siyasetlere, yoğun bir tartışmaya dönüştü. Bugün TKP'de Lenincilerin zorlamasıyla, *yığınlar önünde* bir savaşım sürüyor.

Atılım'ın sayfaları cıvıllı sözler, büyük cümlelerle dolu. Ama bunlar sorunları çözmeye yetmiyor. Onun için, bugünlere nasıl geldiğimizi, bugünkü savaşım anlamını, önümüzdeki sorunları ve bunların çözüm yolunu kısaca ele almak yararlı olacaktır.

Türkiye Komünist Partisi'nde bugün yürüten savaşımın özü, *içeriği* partinin Leninci bir programa sahip olması sorunudur. Günlük savaşım içinde ortaya çıkan, hepimizin gayet iyi bildiği ciddi siyasal ve taktik farklılıklar, Üçüncü Programın eklektik ve yer yer oportünist yapısına körikleniyor.

Lenincilerin kişilerle alıp veremedikleri birşey yoktur. Kişiler belirli bir siyasetin aracı olduğu kadarıyla önemlidir. Asıl sorup ideolojik ve siyasaldır. Ve de bugün parti içinde oportünizm, ortacılık, Leninizm olarak üç ayrı eğilim belirmişse, bunda TKP'nin derin yanlışlar, eksikler, tutarsızlıklar taşıyan Programının önemli katkısı vardır.

Lenin, "Şimdiye kadar çok olan bütün devrimci partiler güçlerinin kaynağını göremedikleri, zayıflıklarını tartışmaktan korktukları ve kendini beğenmişliğe düştükleri için yok oldular. Ne var ki biz yok olmayacağız çünkü bu zayıflıklarımızı tartışmaktan korkmuyoruz ve onların üstesinden gelmeyi öğreneceğiz" (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, c.33, s.311)

Biz, Lenin'in öğüdünü tutuyoruz, eksiklikleri ve yanlışları tartışmaktan korkmuyoruz. Bunu örgütümüzün geleceği için yapıyoruz. Yanlışların açık tartışmasından korkanların "öfke"leri, dedikoduları, engelleme çabaları bizi yıldırmayacaktır.

Bir komünist partisinin yanlışlarına karşı tutumu, onun Leninciliğinin başlıca ölçütüdür. Lenin'in aşağıda okuyacağımız çok önemli sözleri buna kanıttır.

"Bir siyasal partinin kendi hatalarına karşı tutumu, partinin ne denli içten olduğunu, sınıfına ve emekçi halkına karşı yükümlülüklerini pratikte ne denli yerine getirdiğini değerlendirmenin en önemli ve güvenilir yollarından biridir. Bir hatayı açık yüreklilikle kabul etmek, nedenlerini saptamak, ona yol açan koşulları çözümlenmek ve onu düzeltme araçlarını belirlemek, bu ciddi bir partinin denek taşıdır. Bu, partinin görevleri nasıl yerine getirmesi gerektiğini ve sınıfını, daha sonra da yığınları

nasil eğitmesi, yetiştirmesi gerektiğini gösterir" (Lenin, c.31, s.57).

Parti içindeki hataların, eksiklerin en ufak ayrıntısına dek tartışılması, parti içi savaşımın önünün tıkanmaması gerekir. Parti kendini ancak bu yoldan geliştirebilir. Yanlış eğilimleri saflarından ancak bu yolla ayıklayabilir.

Hataların ve yanlışların tartışılmasını, ne çeşit parlak dıhal sözlerle sarıp sarmalayarak olursa olsun engellemeye kalkmak, TKP'ye yarar değil, zarar getirir.

Yazık ki, Bilen yoldaş, *Atılım*'ın Eylül 1979 sayısına yazdığı, "*TKP 60'ına Bastı*" adlı yazıda tam da bunu yapıyor, ideolojik savaşımı engellemeye çalışıyor. Şöyle diyor:

"Komünist Partisi, biz komünistler Lenin'in daha bir öğüdünü hiç kafamızdan çıkarmıyoruz. Lenin der ki: "*Biz düşman karşısında bile yanlışlıklarımızı gizlememeliyiz. Bundan korkan devrimci değildir.*" "*Soğukkanlılığı ve dayanıcı kaybetmemek, geçmişte yapılan hataları sistemli düzeltmek, işçi yığınları arasında, sendikalarda ve bunların dışında çoğunluğu kazanmak için direşken çalışmak.*"

Evet biz, Türkiye Komünist Partisi üyeleri, biz komünistler eylemlerimizdeki zayıflıkları, yanlışları hiçbir zaman sessizce geçirmedik, geçirmeyeceğiz. Tersine bu zayıflıklardan ve yanlışlardan daha hızla ve bütünü kurtulmak için eleştirilerden sakınmayacağız. Ama bununla partimizi gevezelik kulübüne çevirtmeyeceğiz. Biz komünistler bu eleştirileri yıkıcı değil, yapıcı bir biçimde, partimizin Leninci birliğini daha da pekiştirmek için, örgütlü olarak yapıyoruz, yapacağız" (I. Bilen, *Atılım*, Eylül 1979).

Bilen yoldaşın bu sözlerini ayıklayınca, şu üç fikirle karşılaşırız: 1) TKP, zayıflıklarını, yanlışlarını hiçbir zaman sessizce geçiştirmedi, eleştiri-özeleştir mekanizmasını işletti. 2) Ama partiyi tartışma kulübüne çevirmek olmaz. 3) Hem de eleştiriler, yıkıcı değil, yapıcı, örgütlü olmak zorundadır.

Birinci fikir çok su götürür yoldaşlar. TKP üst yönetiminde ve buna bağlı olarak tabanında eleştiri-özeleştir mekanizmasının işletildiği çok su götürür. TKP içinde (bırakın yığınlar önündeyi, parti içinde) eleştiri-özeleştir (üstün altı paylaması anlamında değil, gerçek bir eleştiri-özeleştir) işletilmemiştir. Söylenebilir mi, nerede, ne zaman işletil-

miş? Konferans'da mı? MK Plenumu'nda mı? İşletilmedi. Parti basınında mı? İşletilmedi. İşte bu nedenle, Bilen yoldaşın bu sözleri ancak "zavahiri kurtarma" çabası olarak yorumlanabilir.

İkinci fikir, apaçık, parti içi tartışmayı "devrimci" kılıf altında önleme çabasıdır. Bir komünist partisini tartışma kulübüne çeviren tartışmalar neler olabilir? Ülkenin ve devrimin sorunlarından uzak soyut entellektüel tartışmalar, boş gevezelikler olabilir. Son aylarda yükselen tartışmaları ise hiçbir iyi niyetli komünist "tartışma kulübü eğilimi" olarak yorumlamıyor. O zaman bu sözleri yazıya katmanın amacı bellidir. Türkiye komünist hareketinin hiçbir döneminde girmediği denli yaygın, yaratıcı ve teorik düzeyi olan tartışmayı önleme çabasıdır.

Üçüncü fikir, "*Örgütlü eleştiri*" ile "*Yıkıcılık-yapıcılık*" kavramlarını birleştirdiğine göre mantığı, örgüt içinde yapılan eleştiri yapıcı, yığınlar önünde yapılan eleştiri yıkıcıdır biçimindedir... Nereden nereye geldiler... Aynı *Atılım*, Şubat 1977'de ideolojik savaşımın önemini vurgularken Lenin'den şu alıntıyı yapıyordu:

"Lenin der ki, 'Kongre kararlarının en geniş ölçüde tartışılmasını sağlamalıyız. Her parti üyesinden bu kararlara bilinçli ve eleştirel tutum istemeliyiz. İşçi sınıfı örgütlerinin şu veya bu karar desteklediklerini, yahutta desteklemediklerini açıkça söylemelerini sağlamalıyız. Biz demokratik santralizmi gerçekten, ciddi olarak uygulamayı, parti sorunlarının bilinçle çözümüne işçi yığınlarını çekmeyi kararlaştırdıysak bu tartışmayı basında, toplantılarda, derneklerde ve guruplarda yürütmeliyiz' (Lenin, c.13, s.64)" (*Atılım*, Şubat 1977) (abç).

Lenin'in bu söyledikleriyle, Bilen yoldaşın yukarıdaki paragrafını karşılaştırın, nereden nereye geldiği çok açık ortaya çıkar.

Yıkıcı eleştiri, *haksız* eleştiridir. Yapıcı eleştiri, *hakkı* olan ve de *çözüm yolları* öneren eleştiridir.

Örgütlü eleştiri, yani örgüt içinde eleştiri sorununa geçmeden önce bir noktaya dikkat çekelim. Bilen yoldaş o yukarıda okuduğumuz sözleri böyle birdenbire, acaba neden söylemiştir? Neden eleştiri yapılabileceğini sözde kabul etmek ama getirdiği devrimci gözüken kısıtlamalarla önlemek çabası içine girmiştir? Bu zorunluluğu neden hissetmiştir? Çünkü yoldaşlar, Türkiye komünist hareketi açık tartışma fikrini son hızla benimsemektedir. Açık tartışmanın önüne artık ancak dolaylı kuşatmalarla geçilebilir.

"Örgütlü eleştiri" yani örgüt içinde eleştiri sorununa gelelim. Oportünistlerin ve ortacı oportünistlerin Lenincileri her zaman ve her yerde olduğu gibi bizde de örgütsel açık "yakalayarak" vurma-ya çalışacakları biliniyordu. Bu nedenle, *İşçinin Sesi* Yayınları, Cemil Silahtar yoldaşın *Parti Disiplini* adlı kitabını yayınladı. Tartışmanın nerede, nasıl yapılacağı konusunda, tüm komünistler bu kitabı okumalıdır.

Oportünistler de, ortacılar da partinin gizli çalışmasıyla, açık ideolojik savaşını birbirine karşı gibi göstermeye çalışıyorlar. Oradan da "likidasyon" gibi gülünç, yanlış kullanılmış bir suçlamaya varıyorlar. Ama öyle değildir. Konspirasyon ideolojisi sorunlara taşımak işçi sınıfına, emekçi halka ihanettir. Tüm sorunlar enine boyuna, apaçık tartışılmak zorundadır. Açık tartışma militanların ve işçi sınıfının bakişını açıyor, çıkan sonuçlar çok daha köklü oluyor. Kimse de gizlenemiyor köşelere. Herkes ne ise, hem partinin, hem yığınların önünde gerçek kişiliğiyle ortaya çıkıyor. Onun için, yığınların önünde tartışmaktan başka Leninci bir yöntem yoktur.

Programın yanlış ve tutarsız yönlerini tartışmaya geçmeden önce soru bir noktayı vurgulayalım. Lenin, Menşeviklerle olan ideolojik ve örgütsel farklılıklarını ayrıntılı olarak sergiledikten sonra "bize görüşlerimizi tam olarak savunma hakkı tanındığı sürece kendi başına bu farklılıkları tek bir partide birlikte çalışmaya engel olarak görmeyiz" (Lenin, c.8, s.13) (abç) demiştir. Türkiye'deki Leninci komünistlerin tutumu da böyle olacaktır!

TKP'İN ÜÇÜNCÜ PROGRAMINI DÜNÜ VE BUGÜNÜYLE NASIL DEĞERLENDİRMELİYİZ

TKP'nin Üçüncü Programı, içinde Leninci ve oportünist görüşleri birlikte (hem de her konuda birlikte) taşıyan bir programdır. Üçüncü Program kendi kendisiyle çelişen bir programdır. Programı değerlendirirken bu gerçeği her zaman akılda tutmalıyız.

Programın yazıldığı dönemde üç ayrı eğilim vardı, bugün de vardır: Oportünizm, ortacılık, Leninizm. Leninciler o dönemde güçsüzdüler, ideolojik düzeyleri yüksek değildi, pek çok sorunu da yeterince kavramamışlardı.

Programın ve Lenincilerin Programa karşı tutumlarının bugününe geçmeden önce, Programın ortaya çıkış sürecini iyi anlamamız gerekiyor. Birdenbire bugünlere nasıl geldik? Böyle Program bugünü getirir, kaçınılmaz. Kendi içinde çelişen bir Programdan, ciddi farklılıkların oturduğu bir örgüt çıkacağı apaçık bellidir.

Peki, bu Program nasıl ortaya çıktı? İşte onu, o ortamı, o süreci anlamak, aynı zamanda Lenincilerin o günlerdeki ve ondan sonraki 7 yıl içindeki tutumlarını da anlamak demek olacaktır. Lenincilerin gerçek gelişim çizgisini açık yüreklilikle halkımıza açık etmek de bizce Programı eleştirmek denli önemli bir görevdir.

I

PROGRAMIN DÜNÜ

Program nasıl bir ortamda doğdu? 1973'e gelindiğinde, TKP'nin Programı yoktu, Tüzüğü yoktu, yayını yoktu, örgütü yoktu, yeni yeni birşeyler oluyordu. Bunlar parti yayınlarında açıklanmış,

hepimizin bildiği şeylerdir. 1932'de yapılan 4. Kongre'den bu yana da kongresi toplanmamıştır. Demek ki, yoldaşlar 1970'lerin başında gerçek bir parti yoktu ortada. Bunun adı *likidasyondur*. Kişisel kahramanlıklar ne olursa olsun, koca bir tarihsel dönemi kaplayan *likidasyon*!

Bilen yoldaş, Eylül 1979 *Atılım*'ına yazdığı son yazıda Lenincileri likidatörlükle suçlamaya getiriyor. Likidasyon, partinin kapısına kilit vurma demektir, partiyi eritmek, yok etmek demektir. İşte o Lenincilerde yaktur.

Öte yanda, TKP'nin koca bir tarihsel dönemi kapsayan gerçek likidasyonun *nedenleri ve suçluları* nedense bir türlü açıklanmamıştır! Cezalandırılmamıştır. Biz onlara sorduk. Tek suçlu, vur ölmüşe cinsinden, ölen genel sekretere miydi, Yakup Demir yoldaş mıydı? Nerededir bunun yanıtı?

Evet, likidasyonun nedenlerini de, suçlularını da açıklayamazlar. Bu nedenle klasik bir ortacı kaytarmacılıkla ve de "Leninciler geriye değil, ileriye, geleceğe bakar" yolu bir demagojiyle sorunun üstü örtüldü. Koca bir tarihsel dönemi kapsayan likidasyon için yazılanları aşağıya alıyoruz. Dikkat edin, öyle bir "hamaset" var ki, adamı alıp götürüyor. Ama hiçbir şey söylemiyor. Okuyalım:

"1932'de Dördüncü Kongre değişen koşulları gözönüne alarak, İkinci Programı değiştirilmesini kararlaştırdı. ... Dördüncü Kongre'nin aldığı kararın uygulanması, yani Üçüncü Programın hazırlanması *gectikti*. Bu gecikmenin nedeni, sürekli ağır terör, çok zor gizlilik koşulları, parti yönetiminde uzun süre oportünistlerin Program ve Tüzüğün yenilenmesi önerilerine aldırmamalarıdır" (TKP Programı, s.4) (abç).

"Partimiz zor bir durumdan kurtuldu, dar boğazlardan geçti. Parti Leninci savaş yönüne oturdu. Bu silkinme ve kalkınma atılımına parti MK Politik Bürosu'nun 24 Mayıs 1973 oturumunda aldığı kararlar yol açtı. Konferans bu tarihsel gerçeği saptadı" (TKP Programı, s.9).

"Türkiye Komünist Partisi, partimiz, uzun yıllardır kongre, genel bir parti forum yapmamıştır. IV. Kongreden bu yana çok uzun yıllar geçmiştir. Bu arada ancak Merkez Komitesi'nin sıra ve olağanüstü Plenumları olmuştur. Zaman aşımı uzundur. Bunun nedenlerini araştırmak, incelemek, söz yok, gereklidir. Bu, partimizin savaş tarihi içinde olmuştur, geçmiştir. Bundan ders çıkarmak zorunludur.

"Biz, komünistler, Leninci gerçekçiyiz. Komünist morali her zaman temiz tutarız. Olgular direngendir. Mızrak çuvala sığmaz. Partimiz, uzunca bir süreç, uyuşuk, *beceriksiz* kalmıştır. Yığınlardan, politik yaşamdaki, savaşta kopuk kalmıştır. Bir bakıma erimiştir. Bu olguyu yalnız nesnel (objektif) koşullara: Burjuvazinin uygulayageldiği yasaklara, sert baskılara, sıkıyönetimlere yükleyemeyiz. Burjuvazinin 55 yıl boyunca sürdürdüğü sert terör partinin gelişmesini engellemiştir. Ama bu nedenlerin hepsi değildir. Bunun, böylesi bir durumun nedenlerinden biri de partinin genel yönetiminin *yeteneksizliğidir*. *Kimi yöneticilerinin, çoğu kez Leninci çizgiden kaymalarıdır*. Böylesi bir durum, sonsuz sürüp gidemezdi. Buna kesinlikle son vermek zorunluydu. Silkinmek, partiyi ayağa kaldırmak, onu savaş yönüne oturtmak sorunu boyunca karşımıza dikilmiştir. Bu, kesinlikle çözüm bekleyen güncel, ertelenemez bir sorun olmuştur.

"Biz, komünistler, savaşın devrimciler, Leninciler, *geriye değil, ileriye, geleceğe bakarız*" (TKP Programı, s.34-35) (abç).

Seçilen sözcükler ne ilginç. "Yeteneksizlik", "kimi yöneticiler", "çoğu kez Leninci çizgiden kayma", 41 yıllık bir "gecikme", vb. Açık konuşur izlenimi uyandırmıyor, sorunu kabul eder gözüküyor, "nedenlerini araştırmak, ders çıkarmak, söz yok, gereklidir" diyor. Hemen ardından, "biz geriye değil, ileriye bakarız" diyerek, tüm verdiklerini geri alıyor.

Bu, Bilen yoldaşın genel tutumu. Önce sorunu kabul eder yolu birkaç cümle. Ardından bir başka cümle daha ve herşey geri alınıyor. Aynı tutumu Temmuz 1979 *Atılım*'ındaki "TKP 60'ına Bastı" yazısında da bulursunuz. Önce, biz hep açık tartışmadan yanayız diyor, süslüyor. Ardından, bizi tartışmaya çekmek istiyorlar, gevzeleğe yer yok, sınıf savaşı var diyor ve daha yeni yeni başlayan tartışmaya kilit vurmaya çalışıyor.

Oysa biz likidasyonun *nedenlerini ve suçlularını* sorduğumuz zaman bugünü bırakıp tarihlığe dalmış olmuyoruz. Tersine, *bugünü* sormuş oluyoruz.

Bir başka soruna geçelim. Kurulduğundan bu yana koca bir tarihsel dönem TKP neden gerçek bir savaş yürütemedi, neden yığınlarla bağlanamadı? Neden partinin savaşı, genelinde büyük çilelere göğüs geren, kahramanlığı günlük iş haline getiren ama yığınlarla bağlanamadığı için dar grup çekişmelerinden, kişisel çatışmalarından kurtulamayan bir savaş olarak kaldı? Bu soru, yukarıda sorduğumuz "likidasyonun nedenleri ve sorumluları" sorusundan oldukça farklı bir sorudur ve daha toplumsal ve genel bir yanışıyla yanıtlanmak ister. Üstteki sorunun tam ve doğru yanıtı bizim bilgimiz dışındadır, onlara soruyoruz. Ama bir anlamda sosyolojik bir soru olan bu ikinci soruyu kısaca yanıtlayabiliriz.

TKP'nin, kurulduğundan bu yana yığınlarla gerçekten derinlere inen bağlarla bağlanamayışının bizce *iki* temel nedeni vardır. Biri nesnel, biri öznelidir.

TKP'nin, işçi sınıfını kavramış, süregen ve gerçek bir güç olarak ortaya çıkamayışının nesnel nedeni, toplumun o dönemdeki ekonomik gelişme düzeyidir. Türkiye'de fabrika aşaması 1950'lerle birlikte gelmiştir. Gerçekten güçlü bir işçi sınıfı 1960'larda oluşmuştur. İşçi sınıfını örgütleyecek, onun lideri olacak gerçek bir işçi sınıfı partisi, komünist partisi ancak bu dönemlerle birlikte bir "toplumsal gereklilik" olabildi. Ve de öyle oldu. Türkiye komünist hareketinin 1970'lerde ve bugün ulaştığı derinlik ve yaygınlık, tarihinin hiçbir dönemiyle kıyaslanmayacak denli ileridir. Türkiye toplumdaki nesnel değişimi en başa oturtmadan, hiçbir özneleken bu gelişim açıklanamaz. Açıklanırsa da bilimsel olmaz.

Gerçekten güçlü bir işçi sınıfı ve onun savaşımı ortaya çıkmadan da komünist partisi kurulabilir. Bir kez, ideolojinin belirli bir bağimsizliği ve kendi içinde sürekliliği vardır. Kapı komşumuz olan devrimini yapmış, *ünayayı* yerinden oynatmış Sovyetler Birliği'nin derin yönerdici etkisi süregendir. Az da olsa, çok güçsüz de olsa varolan işçi yığına yaslanılabilir vb. Ve bir komünist partisi kurulabilir.

Bu durumda, yani partinin, sınıfın komünist partisine olan gerçek gereksiniminden önce tarih sahnesine çıktığı bir durumda, partinin önünde zorlu sorunlar birikmesi kaçınılmazdır. Örgütsel ve ideolojik varlığını koruyup geliştirecek, işçi sınıfının gelişme basamaklarını tırmanma sürecini hızlandırarak, siyasal polise karşı kadrolarının sürekliliğini koruyacak, vb. Tüm bunlar yapılabilirdi. Partinin, gerçek bir toplumsal gereklilikten önce ortaya çıkışı, bunların olabilmemesine engel değildi. O, yalnızca nesnel güçlüklerle işaret eder.

TKP neden örgütsel ve ideolojik varlığını koruyup güçlendiremedi, yeni kuşaklara, örneğin bugünlere bir ya da iki yoldaşın varlığı dışında gerçek bir örgüt ve ideoloji birikimi devredemedi? (Örgütün durumuna değinmiştik. İdeolojik alan ise tam bir *çöldür*.) TKP, siyasal polise karşı kadrolarının sürekliliğini neden koruyamadı?

Bu sorular bizi ikinci nedene bağlar: *Teorik düzeyin düşüklüğü*. En kötüsüyle, küçük fakat işleyen Leninci bir parti olunamıyorsa bunun özel nedeni teorik düzeyin düşüklüğü, bir anlamda teori düşmanlığıdır. Partinin ideolojik alanının tam bir çözümlenmesi bunun kanıtıdır. "Eski kuşaklar"dan parti dışına düşmüşleri bir yana, hele partide kalmışların durumu iyice kötüdür. Son 15 yılda yazdıklarını iyi biliyoruz. *Güneşli Dünya, Sovyetler Birliği'nde 12 Gün, Alman Demokratik Cumhuriyeti, 7 Sosyalist Ülkeden*, ve bunlar gibi daha birkaç şey. Bunlar, proletarya entemasyonalizminin kanıtları değildir. Ülkedeki devrim hareketinin sorunları üstüne tek bir *billmsel*, Marksçı-Leninçi çalışma verme, sonra bunları, hem de teorik bir içerikle değil, "Turizm" yansımasıyla yaz, bu proletarya entemasyonalizmi değildir!

Evet, TKP'nin uzun on yıllar süren güçsüzlüğünün altında yatan özel neden, teorik düzeyin düşüklüğü, bir anlamda teori düşmanlığıdır.

Bu iki temel neden dışında daha pek çok neden sayılabilir. Ama bunların tümü, bu iki temel güçsüzlük üstüne oturduğundan etkili olabilmştir.

Bir başka soruya geçelim. 1973'te başlayan atılım döneminin hazırlayan nedenler nelerdir? Öyle ya, 1973 Politik Büro toplantısı gökten mi düştü?

1950'lerle birlikte fabrika aşamasının gelişi, 1960'larla birlikte güçlü bir işçi sınıfının ortaya çıkışı, 1973 atılımını yaratan en önemli ekonomik ve toplumsal nedendir. İşçi sınıfı gelişiyor, savaşları yükseliyor. İşçilerin ileri kesimleri, sınıfsal içgüdüleriyle komünist partisi aramaya başlıyor. Ona bakıyor, olmaz, buna bakıyor olmaz, hiçbirisi komünist partisi değil. Toplumda komünist parti-ne gerçek bir gereksinim doğuyor, büyüyor. Bu gereksinim geliyor, olmayan kopya vuruyor durmaksızın, zorluyor. Toplumsal bir olgu.

1973 atılımında, ülkemizdeki devrimci duruma da büyük etkisi vardır. *Emperyalizm Zayıf Halkası Türkiye*'de dediğimiz gibi, "1968'lerden bu yana derinleşerek gelen toplumsal ve siyasal bunalım, bunalımdan gerçek çıkışı yollarını gösterecek ideoloji ve örgüt gereksinimini de yanında getirmiştir" (R. Yürükoğlu, *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye*, s.135).

Belli ki, o ideoloji Marksizm-Leninizmdir, o örgüt, illegal örgütlenmiş komünist partisidir.

Yine aynı dönemde, kapitalizmin hızla gelişmesi ve ekonomik-toplumsal-siyasal bunalımın ülkeye çökmesi sonucunda yığın savaşını yükseliyor, devrimci hareket genişliyor. İşçisiyle, öğrencisiyle, aydınıyla, köylüsüyle komünizmi benimseyen, komünizm için ölmeye göze alarak savaş dalmış bir yığın çıkıyor ortaya. Toplumun her yanından çıkıp gelen baskılar, partinin olmayan kapısının önüne yığıyor.

"Tüm bu ekonomik, toplumsal ve siyasal gelişimler, bir yanyana, partinin içine düştüğü likidasyon kırabilmesinin nesnel tabanını yaratırken, öte yandan bu likidasyonu kırmaya zorlamıştır" (R. Yürükoğlu, a.g.y., s.135) (abç).

Öte yanda, uluslararası işçi ve komünist hareketinde 1965'le başlayan dönem de, uluslararası yönden elverişli bir ortam yaratmıştır.

Tüm bu etkenler birleşerek partinin, ne kadar soa kadarla, hareketlenmesini zorlamıştır. *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye*'de 1973 atılımının parti için nedenlerini şöyle değerlendirmişti:

"Parti için nedenler arasında ise en önemlisi, liderin, Bilen yoldaşın rolüdür. Yukarıda değindiğimiz nedenlerin tümü bu prizmadan geçerek gün ışığı görmüştür. Leninizm, liderin can alıcı önemini her zaman kabul eder. Ayrıca TKP için, bu rolün önemini arttıran bir başka olgu daha vardır. Likidasyon döneminde parti eridiği, eritildiği için "tabanın zorlaması"ndan pek söz etme olanağı yoktur" (R. Yürükoğlu, a.g.y., s.135).

Gerçekten, o dönemde, partinin çarklarının yeniden dönmeye başlamasında Bilen yoldaş, önemli, olumlu bir rol oynamıştır.

TKP'nin 1973'le birlikte girdiği yeni dönemin

altında yatan en önemli nedenler bizzat bunlardır.

1973 Atılımının Değerlendirilmesi

Buraya dek söylediklerimizden çıkan bir sonucu belirleyelim. 1973 atılımı, geçmişin günahlarını omuzlarında taşıyan ve içten bir öz eleştirisi ile bu günahlardan kurtulma yolunu seçmeyen küçük bir eski kadro ve sınıf savaşının henüz amatörü olan gencecik çocuklarla gerçekleşmiştir. Bugün geriye baktığımızda 1973 atılımının tüm *eski günahları* içinde taşımış olduğunu görüyoruz.

Kanıt mı gerekiyor? Üç kanıt gösterebilir. Bunlardan iki tanesi *tarihsel önemi* olan kanıtlardır.

Birinci kanıt: Politbüro'nun 1973'de yayınladığı Program taslağında, *proletarya diktatörlüğü* kavramı yer almamıştır! O taslakta proletarya diktatörlüğü kavramı yoktur!

"Ne var yani, sonradan eleştiriler geldi ve düzeltildi" denebilir ama bunun tartıştığımız konu açısından bir önemi yoktur. Program taslağını okuyan Lenincilerin eleştirisi ile Programa proletarya diktatörlüğü kavramının konusu, Programı iletmiştir. Ama tartıştığımız bu değildir. Bizim göstermek istediğimiz, 1973 atılımını yürüten Politik Büro'nun kendi başına oturup kendi görüşlerini döktüğü Program taslağına, bu kavramı alması olusudur. Onların ideolojik konumlarını bundan daha iyi ele veren bir kanıt olur mu?

İkinci kanıt: Yine aynı Program taslağında Türkiye'ye yerine *Türk* kavramı yer almıştır! "Türk işçileri", "Türk komünistleri", vb.

Burada da yukarıdaki süreç işlemiştir. Eleştiriler gelmiş ve kavramlar düzeltilmiştir. Ama bu da, dış etkilere açılmadan önce Politik Büro'nun kendi gerçek ideolojik eğilimini ele veren güçlü bir kanıttır.

Program ve Görevlerimiz'in görevi, Programın değişmesi gereken yanlarını ve bugünkü ideolojik dağınıklık ortamına nasıl geldiğimizi göstermektir. Bu nedenle konunun pek çok yönü bu görevin dışında kalıyor. Ama bir gün mutlaka aramızdan yoldaşlar çıkacak ve 1973 yılında dağıtılmış olan Program taslağı ile Programın son biçiminin karşılaştırmasını da yapacaklardır. O zaman 1973 atılımını gerçekleştiren kadronun teorizsizliğine, yukarıdaki iki kanıt yanında daha çok kanıt eklenecektir. Çünkü yapılan yığınla eleştiri arasından ancak bunlar düzeltilebilmiştir.

Üçüncü kanıt, Programdaki sık tekrarlardır. Aynı konudaki çeşitli görüşler tek başlık altında toplanmış, tüm sayfalara serpiştirilmiştir.

O yıllarda başka türlü düşünmüştük. Belki yoldaşlar Türkçeyi iyi kullanamıyorlar, dağınık bir usulla yazıyorlar demiştik. Aradan geçen 7 yılın öğrettikleriyle şimdi görüyoruz ki, onlar o tekrarları yapmak zorundaymışlar. O tekrarları yapmak, her sayfaya her türlü görüşü serpiştirmek zorundaymışlar. Aynı konuların değişik sayfalara serpiştirilmesi, partideki değişik çizgilerin *ödin* siyasetiymiş. Hem "kavga çıkmasını" diye tüm görüşleri koymak gerekli, hem de okuyan bu çelişik formülasyonları kolayca görememeli. Açıkçası ortacı yöntemlerle "kalkınma", ta baştan bugününün tohumunu içinde taşımış.

Bu üç kanıtın açıkça görülüyor ki, 1973 atılımı, eski günahları da içinde taşıyan bir atılım olmuştur. Ne var ki, *evrim yoluyla devrim olmuyor*! Eski kötüyü yıkamadan, oportünizmi eleştirmeden, onunla bağları koparmadan partiyi kaldırmak olmuyor. Bu günlerin geleceği, o atılımın taşıdığı tutarsızlıklardan, samimiyezsizliklerden belli idi.

Lenincilerin Tutumu

Gelelim bir başka yana. Programa ve sonraki gelişmelere karşı Lenincilerin tutumu nasıl oldu?

Şunu baştan söyleyelim ki, "*proletarya dikta-*

törlüğü ve *Türkiyeli* kavramlarının Programa girmesi Lenincilerin varlığı, eleştirisi sonucudur. Şimdi, "proletarya diktatörlüğünü savunuyoruz" diyorlar, taslağı yazarken neden koymadılar? Bu iki nokta, Lenincilerin onuru olarak kalacaktır.

Oportünizm de, onun en tehlikeli biçimi olan ortacılık da hep bilgisizlik üstüne oynuyor. Geçmiş ve güncel gelişmeleri bilmeyenlerin iyi niyeti üstüne oynuyor. Dün de bugün de öyle.

Programın yazıldığı dönemden bu yana 10 yıl, 7 yıl geçti. O zamanlar Leninçi kadrolar, gençlerin, toyluğun, idealizasyonun, siyasal safliğin derin etkisi altındaydı. Bugün tam izleri silinmiş değil belki, ama o gün bambaşkaydı. Leninciler devrime gönül vermiş militanlar, bugün, "idealizasyona kapılmayın, gerçeğin olduğu gibi yüzüne bakın" diye uyuyorlar. Çünkü o dönemde bunlar onlarda fazlasıyla vardı. Evet, o dönemdeki gençliği, siyasal safliğı, idealizasyonu, hayalciliğı, romantizmi dikkate almadan Leninçi kadroların on yıl içindeki tutumu doğru değerlendirilemez.

Bir başka önemli gerçeği daha dikkate almadan yine değerlendirilemez. Kimse anasının karnından dört dörtlük Leninçi olarak doğmuyor. Bilgi de azdı. Leninciler, bazı konularda baştan haklıydılar, doğru yoldaşlardı, çünkü onlar Leninizmi Lenin'den öğreniyorlardı. Örneğin, Programa proletarya diktatörlüğü kavramı yer almazsa alırsın kasketini. Sonra, Türkiye'ye yerine *Türk* denemez. Bunları öğrenmişlerdi. Öğrendiklerinde de direndiler. Ama o gün bilinmeyen şey çıktı. Bildiğinden direndi, bilmediğinden yuttu. Bu nedenle, o dönemde Lenincilerin tutumu, görülebilen eksikleri, yanlışları eleştirmek, düzelmesi için çalışmak yönünde oldu, ama "uslu" biçimde, gürlüte koparmadan.

Lenincilerin o dönemdeki bu tutumu *bilinçli* bir siyaset değildi. Idealizasyon ve bilgisizlik üstünde kendiliğinden gelişen iyi niyetli bir tutum alışı. Ama bir yandan da hızla Leninizmin derinlerine inme süreci yaşıyorlardı, siyasal deneyim yükseliyordu. Bu gelişim, o dönemin sonuna doğru, Lenincilerin kendiliğinden oluşan tutumlarını *bilinçli bir siyasete doğru* çevirdi: Yanlışları, eksikleri yüksek sesle ortaya dökmeyelim, doğrulara yapışalım. TKP, herşeyi söylüyor, biz yapışalım doğrulara, hep onları söyleyelim ve "dırırtı" çıkmadan doğruları TKP'ye mal edelim.

Yanlışmış. Olaylar gösteriyor, yanlışmış. Bu tutum, ortacı yöneticilerin üstümlükteki etkisi imiş.

Ama bu tutumun, Lenincilerin o günkü gelişme düzeyinde, işlerin o günkü ortamında belli bir yararı da oldu. Onu da söyleyelim. Diyalektik bir olay bu. O gün yanlışlara bugünkü gibi karşı çıksaydı, bir sürü abuk sabuk şeyle birlikte karşı çıkılacaktı. Az yetişkinlik ortadaydı, teorik eksiklik ortadaydı. Öte yandan, TKP yeni yeni canlanmaya başlıyordu. Toplumun etkileyecek bir güç haline gelmişti. Kendisi sinek vızlıtı gibiydi. Onun içinde de bir başka mikroskobik sinek vızlıyacaktı. Evet, Leninciler "doğrulara yapışıp onları TKP'ye mal edelim" yoluyla bilinçli bir siyaset uygularken amaçladıkları başkaydı, bu yararı düşünmüyorlardı. Ama herşeyin bir nesnel mantığı var. Böyle oldu. O günkü düşünce neydi? Parti yok, birşey yok. Bir parti olsun, bir yürümeğe başlasın işler... Böyle oldu. Bugünlere böyle gelindi.

Lenincilerin o yıllardaki tutumlarının işte böyle, bilinçli olarak amaçlanmayan ama nesnel olarak gelişen ve onları ülke çapında bir güç duruma yükselten bir yararı oldu.

O tutumun zararlı sonuçları da oldu. Bir kez, hiç istenmeden ortacı yöntemlerin yaygınlaşması ve güçlenmesi sürecine el verilmiş oldu. Bugün pek çok yoldaş, TKP'nin doğru raya oturtulması gereğini onaylıyor ama Lenincilerin uygulamakta olduğu yığınların önünde açık tartışmadan irkiliyorsa, bunda o yıllardaki yanlışın da katkısı vardır.

O yanlışın bir başka zararlı sonucu da kişilere fazla bel bağlamak oldu. Doğrudur, Bilen yoldaş partinin yeniden kurulması yolunda o dönemde büyük yararlar sağladı. Ama önceki sayfalarda değindiğimiz yanlışlarıyla bugünkü karmaşanın

da baş sorumlusu odur. Bunlar görülemedi. Farkedilemedi ki bu dünyadan kimler geçmiş, Plehanoflar, Kautsküler.

İşte yanlışlarıyla, doğrularıyla böyle bir dönem yaşandı. Her ciddi partide, her Leninci partide olması gereken şey, Program üstüne ciddi bir tartışma yapılmadı.

Aradan 10 yıl geçti. 7 yıl geçti. O zaman 20'inde olan şimdi 30'unda. O zaman 25'inde olan şimdi 35'inde. 50 ile 60 arası önemli bir fark değildir. Ama 25-35 büyük bir farktır. Çocuklar büyüdü, adam oldu. "Fidanlar meyveye döndü". İçlerinden bir kesim yedi yılını "hava yapma" ile boş geçirdi. Ciddi çalıştı, Marksizm-Leninizmi öğrendi. Siyasal deneyim edindi. Bu, derin sonuçları olan çok önemli bir gelişmedir.

Ne oldu? Kadrolar sınıf savaşında piştikçe, Leninizmi öğrendikçe, Programla da arası açılmaya başladı. Daha doğrusu, Programdaki yanlışlarla. Program üstüne 1973'de yapılması gerekli, ciddi, açık, kapsamlı bir tartışma vardı. O gün gerçek bir tartışma olmadı. Aradan 7 yıl geçti. O tartışma bugün yapılıyor. Eskilerin deyimiyle, "ol hikâyet" budur.

Lenincileri yanlışlarından ayıklayan, onların devrime olan inançları ve ilkesellikleri olmuştur.

II

PROGRAMIN BUGÜNÜ

Bugün TKP'nin Üçüncü Programı, Türkiye toplumunda sınıf savaşının geldiği aşamaya bağlı olarak çok ilginç bir yere vardı. Kadrolarda bilinçlenme hızlandı. Okumak bir yana, savaşın kendisi eğitiyor. Tüm bu gelişmeler sonucunda Üçüncü Program bugün işlemez oldu. Bugün, "başım sıkıştıkça Programa bakıyorum" diyen ajitator, propagandacı var mıdır acaba? Yoktur, çünkü, toplumsal bilinçlenmenin hızı ve çapı Programdaki tüm ipik sarkan noktaları ortaya dökmüş, Programdaki eklektizmi çok gerilerde bırakmıştır.

Bugün, Leninciler Programın düzeltilmesi, yeniden yazılması savaşımını yükseltiyorlar. TKP'nin sorunlarını çözmesini istiyorsak, sağlıklı bir gelişime ulaşmasını istiyorsak, devrimi, sosyalizmi istiyorsak, en kısa zamanda Program üstüne namuslu bir tartışma açılmalıdır. Farklı görüşlere parti basınında yer verilmeli, yoğun bir tartışma ortamı yaratılmalıdır diyorlar.

Öte yanda oportünistler, ortacılar, söylediklerine bakarsanız kılı kırına Programı savunuyorlar. Değil. Böyle söylemeleri, yalnızca onların açıklıktan ne denli korktuklarını gösteriyor. Toplumsal gelişime onlar da "uyuyorlar" ama kendi bilinen yöntemleriyle. Çok önemlidir bu gerçeği kavramak. Programla çatışan yalnız Leninciler değildir. Oportünistler ve ortacılar için de Program işlemez.

Onlar neden Programa "ters düşüyorlar"? Leninci mi oluyorlar. Hayır, nedeni başkadır. Görüyorlar ki, Programın o cüretli oportünizmini, eklektizmini açıktan savunsalar, militanlar önünde yarı saatte yok olacaklardır. Bu nedenle, onlar da "ilerliyor"lar.

Oportünistlerin ve ortacıların Programa nasıl ters düştiklerini örnekleyelim.

Bugün, ileri demokratik halk devrimi devleti parçalamayacaktır denebiliyor mu? Denemiyor.

Bugün, "dönüşümler aşaması"ndan söz edilebiliyor mu? Edilemiyor.

Bugün, "parlamentar yolun olanakları artıyor" denebiliyor mu? Denemiyor. Daha da artırılabilir.

Bazı konularda ise, yine olayların zorlamasıyla Programdan da sağa kaymışlardır. Örneğin, ulusal burjuvazi, CHP ve sosyal-demokrasi konularında.

Bunların yanında, Kürt sorunu, ordu konularında Programdaki uluşu tutumu sürdürüyorlar.

Tüm bunlar, oportünistler ve ortacılar için de Programın yararlı bir araç olmaktan çıktığı gün-

teriyor.

Şimdi, baştan bu yana söylediklerimizi özetleyelim.

1) Bir kez, TKP'nin Üçüncü Programı kendi kendiyile çelişmektedir. Bunu birinci bölümde göstermeye çalışmıştık.

2) Leninciler, Programın eklektik ve oportünist yönleriyle çalışmakta ve bunların düzeltilmesini istemektedir.

3) Oportünistler ve ortacılar, Programın ipliği pazara çıkmış yönlerinden yavaşça geri çekilmekte, kuyrukçulukları nedeniyle ve yaşamın zorluğu bazı yönlerinden ise daha sağa kaymakta, ancak bazı yönlerini "tutarlı biçimde" savunmaktadırlar.

Demek ki, pek çok yönüyle bugün tüm TKP Programa terstir!

Program ve Görevlerimiz

Devrime inanmış herkes, TKP'nin Üçüncü Programıyla savaşlamayacağı kabul etmek zorundadır. Bu Programla savaşlamaz. Kesinlikle, hem de zaman geçirmeden düzeltilmesi gerekiyor. Bu gerçeği bugün görmeyenler, devrime gerçekten inançlılar, yarı göreceklerdir.

Uzun bir siredir yürüyen savaşın anlamı budur, Programın düzeltilmesidir.

Leninciler görüşlerini açık açık yazıyorlar. Tartışmaya sunuyorlar. Oportünistler ve ortacılar ise çok ilginç bir yol izliyorlar. Daha hiçbir konuda teorik bir yanıt getirememişlerdir. Bu durum onları üçlü bir yöntem izlemeye itiyor. Bir yandan aşağılık, asılsız, dedikodular yayıyorlar (ve tabii kanıt vermeden). Yalan olduğunu kendilerinin herkesten iyi bildiği bu karamellere hiçbir şeyin farkında olmayan iyi niyetli devrimcileri denetimleri altında tutmaya çalışıyorlar. Öte yandan, yayınlarının tüm sayfalarını en garip biçimde, hiçbir teorik ve somut kanıt getirmeden, parlak sözlerle, bizimle uğraşmaya ayırıyorlar. Ama ad vermeden! Cümleler arasında türlü cambazlıklarla. Açıkta teorik bir yanıt getiremedikleri için de, üçüncü olarak, "bizi tartışmaya çekmek istiyorlar", "gevezeliğe ayrılacak zaman yok, savaş var" vb. gülünç bir türküt tutturuyorlar. Hem yalan dedikodu yayıyorlar, hem her dakika ad vermeden bize çatıyorlar, hem tartışamayacağız diyorlar!

Bilen yoldaş, *Atılım*'in Eylül 1979 sayısını yazdığı: "TKP 60'ına Bastı" adlı yazıda şöyle söylüyor:

"Partimizin geçmişi, onun bugününe salduranlar var. Bu salduranları partinin ömrü boyunca sürmüştür. Kimileri TKP'nin ölü geçişini yadsıyor. Kimileri de dağdan gelip bağdakini kovmak isteyen gibi, bu kahtıma iye çıkmak istiyor. Bu gibiler, baş düşmanı bırakıp, faşistleri bırakıp, NATO'yu, emperyalizmi, tekelieri bırakıp, halkımızın bu kutsal savaşını bırakıp böyle gevezeliklerle uğraşıyorlar."

Hep aynı demagoji değil mi? A, B değildir, C de B değildir, öyleyse C, A'dır mantığıyla klasik bir demagoji. Örnek: İti, köpeği, Maoccusu, MİT'i TKP'ye saldırıyor, *İşçinin Sesi* de "saldırıyor", öyleyse bunlar da İti, köpeği, Maoccusu, MİT'idir.

Ne var ki, bu yoldaşların kılıcı hep kendilerinden yana kesiyor. İşlerine gelmedi mi hemen bırakıyorlar bu klasik demagojilerini. Örnek: ODTU'de yurtsever gençliğin burjuvazinin oyununu bozmasını, Türk burjuva ulusçuluğuna sağlam bir tokat çekişini İti, köpeği, Maoccusu, MİT'i, Cumhurbaşkanı, Genelkurmay Başkanı, Başbakanı vb. eleştir-di. Bu yoldaşlar da eleştirdi. Öyleyse bu yoldaşlar kendileri dedir diyorlar mı? Demiyorlar. Bunların bıçağı hep kendine kesiyor.

Neyse, alıntıya dönelim. Leninciler gevezelik yapmıyor. Üstünde durdukları konular, Program, ileri demokratik halk devrimi, devlet-tekel kapita-

lizmi, devrimci durum, oportünizm, sosyal-demok-rasi, vb. bunlar Türkiye devriminin en temel sorunlarıdır. Bunlar gevezelikse, komünistlik gevezelik olur.

Sonra, TKP'deki oportünizmi eleştirmek de ana düşmanı bir yere bırakmak değildir. TKP'deki oportünizmi eleştirmek, tam tersine, NATO'larla savaşların yolunu göstermek demektir. Siz, Lenin'in Çar'ı eleştiren(!) bir kitabını gösterebilir misiniz? Olamaz, çünkü sorun Çar'ın nasıl yıkılacağı sorunu-dur. Lenin'in tüm yapıtları RSDİP içindeki Menshevik kanadı ya da başka sapmaları eleştirir.

Evet, onlar, bu anlamda, "gevezelik" yapmıyorlar. Onlar dedikodu yayıyorlar, yalan yayıyorlar, ihbar yayıyorlar, evlerden kitap topluyorlar, gazete yasaklıyorlar, *tasfiyecilik* yapıyorlar, çeşit çeşit oyunlar tezgahlıyorlar. Bir bakıyorsunuz, birisi için atık diyorlar, bir bakıyorsunuz o atıkların tam yetkiyle Lenincileri temizleme gibi uğursuz bir işle görevlendiriyorlar. Düşmanın düşmanı benim dostumdur anlayışından gidiyorlar. İlkesizdirler. Bu onların en büyük özelliğidir.

Ne ki, namuslu, onurlu komünistler bu sahtekârlığı yutuyorlar. Bunların herkes yaptıklarını bu kez bize yapmaya çalıştıklarını yoldaşlar. Leninciler, yurdun dört bir yanından gördüklerini katıldığı gür bir sesle haykırıyor: Kulaklara fısılda-dığımız o yalanları, eğer sizler ciddiye alınacak komünistler iseniz, açıkça yayınlarsınız. Yayınlayamazsanız, işçi sınıfının eli yakanızdan düşmeyecektir.

Bilen yoldaş, yukarıdaki alıntı bir de çok İLGİNÇ bir söz söylüyor: Hayır söylemiyor, ağzundan kaçıyor! "Dağdan gelip bağdakini kovmak isteyenler"(!) İşte size Bilen yoldaşın bilinç altı! Yorum gerek yok.

Biz bu pisliklere bulaşmayacağız. Savaşımı her zaman ilkesel ve haklı bir düzeyde tutacağız. Kıran kırına savaşacağız, savaşıyoruz. Ama kişiliklerle değil. Leninciler, savaşın her aşamasında, gelecek neyi getirirse getirsin, birbirlerini denetleyecekler, bu pisliğe bulaşmayacaklardır.

"Gelin, parti içi ayrıntıların tartışmasını dürüst ve olgun bir şekilde yapmak için kendimizi eğitelim" (Lenin, c.7, s.466).

Biz diyoruz ki, bu Program ölmüştür. Bu Program yanlıştır. Yaşamın, savaşın kendisi onu çoktan aşip geçmiştir. Bu Program yeniden yazılmalıdır. TKP'ye *Dördüncü Program* gereklidir. Bu da neyle olur? Kongre ile olur.

Leninciler tüm ayrıntıların özgürce, açık yüreklilikle görüşüleceği bir KONGRE toplanmalıdır diyorlar. Bu konuda tüzük şöyle diyor:

"Komünist Partisinin en yüksek organı Genel Kongresi'dir. Merkez Komitesi, her dört yılda bir, partinin olağan Kongresini çağırır. Merkez Komitesi, çetin gizlilik zorlukları yüzünden engel çıkarsa, Kongreyi erteler veya öne alır. Kongrelerin arası 6 yılı geçemez. Bu süre geçerse, il komiteleri kongrenin 6ay için toplanmasını Merkez Komitesi'nden ister. Merkez Komitesi bunu yapmazsa, komitelerin içinde iki çoğunluğu kongreyi çağırır." (TKP Tüzüğü, s.24).

Son kongre, 1932'de toplanmıştır. Program 1973'de kabul edilmiştir.

Öyleyse komünistler, Programın düzeltilmesi ve onar dakikalık göstermelik olmayan, önceden hazırlanmış yazıların okunmadığı, gerçek bir tartışmanın yer alacağı bir kongrenin toplanması yönünde savaşımı yoğunlaştırıcaklardır. Günün görevi budur. Bir yandan TKP düşmanlarıyla boğuşacaklar, bir yandan saflardan oportünizmin etkisini atmak için çalışacaklardır. TKP'yi hiç kimse Leninciler kadar sevmemez.

Komünistler, Leninci bir Program ve kongre için savaşımı yükseltin!

TKP, işçi sınıfındır, emekçi halkındır, komünistlerindir!

Yaşamın oportünizmden anmış Türkiye Komünist Partisi!

Yaşamın TKP'nin Leninci birliği!

Seçimler ve Oportünist Taktiklerin İçyüzü

Mustafa Kabadayı

14 Ekim seçimlerinin sonuçları, sosyal-demokrat CHP'ye umut bağlayanlarda ve oportünistlerde şaşkınlık yaratırken Lenincilerin günümüz Türkiye için ileri sürdüğü görüşlerin tutarlılığını kanıtladı. Leninciler, burjuvazinin liberal siyasetini ve bu siyasetin bir biçimi olan sosyal-demokrat yani burjuva reformist yöntemlerin tarihsel işlevini, bilimsel temellere oturturlar. Burjuvazinin Lenin'e göre, iki yönteminden biri olan "kadife eldivenli yumruk" işçi sınıfımızın kafasına indi. CHP'den bu suretle umudu kesen işçi ve emekçi kitleler seçimlere pek fazla ilgi göstermediler. Seçimlere katılan tüm siyasi partilerin 1977 seçimlerinde aldıkları oylarla 14 Ekim seçimlerinde almış oldukları oyların bir karşılaştırmasını yaparsak bu sonuç kesinlikle ortaya çıkacaktır. Halkın bir kesimi seçmen kütükleri önceden düzenlenirken kütüklere yazılmamıştır. Bu suretle seçime katılmayanların sayısı 1,5 milyon dolayındadır. (29 ilde 1977 seçimlerine göre seçmen sayısında 1,5 milyon azalma tesbit edilmiştir.) Ayrıca seçmenlerin %75'i sandık başına gitmiştir. Yani 1,5 milyon civarında vatandaş oy kullanmamıştır. Öte yandan 1977 seçimlerinden bu yana 29 ildeki seçime katılma hakkını kazanmış nüfusun artışı da bu rakamlara ilâve ederse, 29 ilde seçime katılma oranı reel olarak %50-55 arasındadır. Burjuvazinin demagogik rakamı %75 değildir. Ancak kabul etmek gerekir ki bu rakam (%50-55) bile, halk kitlelerinin önemli bir kesiminin burjuva parlamentosundan umudu kesmediklerinin, bunalmıdan çıkış yolunu hâlâ burjuva parlamentosundan çıkacak hükümetlerde aradıklarının göstergesidir.

Seçimlerde CHP'nin oylarındaki büyük düşme, diğer burjuva partilerinin oy sayısında fazla bir artış olmamasına karşın (hatta birçok ilde MHP ve MSP'nin oylarında azalma vardır), bu partilerin genel oranlarını yükseltmiştir. Dolayısıyla şimdi gündeme gelecek olan burjuvazinin zor yöntemi uygulayacak olan partilerin iktidarlarıdır. Lenin'in deyişiyle emekçi kitlelerin başına "bal-yoz yumruk" indirilecektir. Kısacası, "kadife eldivenli yumruk" tarihsel görevini tamamlayarak, yerini, zaten ortamını ve koşullarını hazırladığı zor yöntemlere bırakacaktır.

Seçimlerden hemen sonra soğukkanlı bir şekilde iktidardan ayrılan CHP'nin faşizan partilere "buyurun sıra sizde" diye seslenmesi bu durumun somut göstergesidir. CHP 21 aylık iktidarı döneminde tekellerin ve emperyalizmin çıkarlarına uygun bir siyaseti harfi harfine uygulamıştır. CHP ayrıca uyguladığı bu politika-ya tepki gösteren yığınları oyalayarak, hatta aciz kaldığında zor yöntemleri (sıkıyönetim uygulamaları gibi) de uygulayarak tarihsel görevini tamamlıyor.

Leninciler seçim sonuçlarını değerlendirirken, burjuvazinin ikili yönetim siyasetini ve sosyal demokrasinin tarihsel görevini gözardı etmiyorlar. Sosyal demokrasi her ülkede, özellikle de iktidarı döneminde işçi sınıfının örgütlerini likide ederek, işçi kitlelerinin çıkışlarını frenleyerek, faşizmin tırmanışına göz yumarak bu görevini gerçekleştirir. Oportünistlerin zannettikleri gibi bu durum onun tarihsel yanlısı değil, tarihsel görevidir. Yani sosyal demokrasi, *son tahlilde*, ilerici değil, tarihsel olarak gericidir. Onun ilerici diye değerlendirilen (gözükən) bazı reform uygulamaları, kapitalizmin ömrünü uzatmayı amaçlar ve bu uygulamalar onun emekçi yığınları üzerindeki yumruğunun kadife eldivenidir.

Ekonomik bunalımın had safhaya varması ve yığınlardaki tepkinin giderilmesi karşısında artık başka yöntemler arıyor burjuvazi. AP'yi tekrar ileri sürüyor. Faşizme, Şili tipi bir yönetime de kapıyı açıyor. Bu iş için orduyu tetikte, MHP'yi yedekte tutuyor. Halkı ve işçi sınıfını ilerde bekleyen tehlike budur. Ancak şunu da unutmamak gerekiyor: İşçiler ve emekçiler devrim için hazır değilse, işçi sınıfının öncüsü, sınıfı devrime götürme yolunda cesur ve tutarlı adımları atmıyorsa, devrimci durumun görevlerini yerine getirmiyorsa, yığınların kendiliğinden çıkışlarının varacağı boyutlar tehlike yaratmıyorsa (burjuvazi için) burjuvazinin zor yöntemlerin dozajını artırmayacağı da açıktır.

Oportünistlerin "yeni" seçim taktikleri

Leninizmin ABC'sinden nasibini ala-

mamış oportünist akımların tümü, bir kez sosyal-demokrasi ve somutta CHP tesbitlerini yanlış yaptıkları için ilerideki hesapları da boşa çıkmıştır. 1977 seçimlerinde CHP'yi iktidara getirmek için yırtınan oportünizm, umduğunu bulamayınca, işçilere, emekçilere yanlış hedef göstermenin günahını çıkarırcasına bir seçim siyaseti izledi. Ancak şunu hemen belirtelim ki ortacı oportünistlerin ve diğerlerinin 14 Ekim seçimlerinde uyguladıkları taktik eskisinden çok farklı değildir. Oportünistlerin "yeni" taktikleri, işçi sınıfının bağımsız siyasetinin göstermelik, biçimsel ve aldatıcı bir şekilde söze uygulanmasından başka bir şey değildir.

Oportünistler seçimlere bir ay kalana dek tavrılarını belli etmediler. Nabız yokladılar. Her seçimde CHP kuyrukçuluğu tavrını açıktan sürdüren oportünizm, CHP'nin, halk yığınlarının gözünden düştüğüne inanmak istemezcesine uzun bir süre nabız yoklaması yaptı. Ve artık eski seçim taktiklerini "değiştirmek" zorunda olduğunu anladı. Yeni taktik tam ortacı oportünistlerin karakterlerine uygun bir taktikti. Üç şeyi birbiriyile bağdaştırmak gerekiyordu.

1. CHP'yi şu veya bu şekilde yine desteklemek şartı. (Çünkü faydacı mantık "daha kötüsi gelir sonra" di-yordu.)

2. Bunu yaparken artık açığa çıkmış olan kuyrukçuluk siyasetinin gizlenmesi gerekiyordu. İşçi sınıfının bağımsız siyasetinin bir parçası olan seçimlere bağımsız siyasetiyle katılmı-yormuş görünümü yaratılmalıydı.

3. Öte yandan da oportünizmin gerçek gücünün açığa çıkmasını ve rezil olmayı önlemek gerekiyordu.

Arkası 12. sayfada

Seçimler ve oportünist taktikler

Baştaftı 11. sayfaaa

Nasıl olurdu da, bu bağdaşması çok güç olanlar bağdaştırılabilir? Evet, devrimci durumun olmadığını ispat etmeyi başarabilen(?) oportünistler için bu iş daha zor değildi. Önce göz boyamacılığı ve demagojiyi hangi yönde geliştirmek gerekiyordu, onu saptamak gerekti. *Politika* gazetesi günlük organ olarak yine seçim balonlarını uçuracak ve demagojiyi günü gününe uyguluyacaktı.

Oportünistler seçimlere iki ay kala *Politika* gazetesinden bazı bağımsız adayların isimlerini kamuoyuna duyurdular. Bu isimler arasında Bakiye Beria Onger adı göze çarpıyordu. Bu suretle militanların tepkisi ölçülüyordu. Önce "CHP'yi desteklemeyeceğiz" imajı yaratılıyordu. Her seçim öncesinde yapılan "ilerici-yurtsever, demokrat adaylara oy ver" çağrısının altında "CHP'ye oy verin" demek olduğunu iyi bilen militanlar, B.B. Onger'in ismini görünce, partinin bağımsız adaylarla seçimlere katılacağını görmüşler ve sevinmişlerdi. Ortacların en belirlen yöntemi işçi sınıfının ilkel siyasetine ters düşen fikirleri ortaya atarlarken, alıştıra alıştıra aşamalı olarak, gelen tepkileri frenleyerek, bu görüşleri piyasaya sürmeleridir. Bu bağımsız adayların açıklanmasındaki amaçlardan biri de, CHP listeleri üzerinde hiç olmazsa bazı illerde pazarlık yapılması için, büf yemeyen CHP'yi "seçimlerde sizi desteklemeyiz sonra" şantajıyla korkutmaktı. Nitekim CHP-AP dengesinin kılpayı farklı dengi olduğu Edirne ilinde CHP bu şantajı boyun eğdi. Böylece, oportünistler CHP'yi komünistleştirme planlarının bir parçasını gerçekleştirirken, CHP'li der de komünistleri CHP'leştirme planlarının bir parçasını gerçekleştirmiş oluyorlardı. Oportünistler, hemen, CHP listelerinde bazı adayların "ilerlediği" söylentilerini malum dedikodu çevreleri aracılığıyla yaymaya başladılar. İşte tam bu sıralarda *Politika* gazetesinde, B.B. Onger'in İstanbul bağımsız senatör adayı olarak reklamları çıkmaya başladı. Yani TKP'nin tek bağımsız adayı, İstanbul'da seçimlere katılacağı ortaya çıktı. Ancak hâlâ herkesin merakı diğer illerde kimin destekleneceğiydi. Herkesin meraklarının arttığı bir sırada oportünistler, TKP adına bir açıklama yaptılar. "İşçi sınıfı partisi önder adayımız B.B. Onger..." Yani B.B. Onger işçi sınıfı partisi adına resmen olmasa da seçim siyasetini (TKP'nin) yürütecekti.

B.B. Onger TİP'i ve TSİP'i, ayrıca diğer bağımsız adayları işçi sınıfının birliği adına ortak seçim kampanyası sürdürmeye çağırıyordu. TİP'in cevabı erken geldi. "Siz bizi destekleyin" diyorlardı. İlkesiz birlik çağrısı ilkesiz birlikçiler TSİP'çiler tarafından olumlu karşılandı. TSİP ve oportünistler, birbirlerinden faydalanmak amacıyla yanyana geldiler. Bu yanyana gelmenin adı "işçi sınıfının birliği" yolunda dev bir adım" olarak *Politika* gazetesinden ve radyolardan ilan edildi. Oportünistlerin seçim taktiklerinin önemli bir aşaması da böylece tamamlanmış oldu. Seçimlerin sonunda denecek hiçbir şey olmasa bile "işçi sınıfının birliği sağlandı" denecekti. UDC kuruluyor imajı

yaratılacaktı. İki oportünist çizginin daha sonra yaptıkları birlikte birlik çağrısına kimse kulak asmayınca bu iki çizgi pazarlığa oturdular. TKP'nin bazı illerde TSİP'i ve bazı illerde de CHP'yi destekleyeceği resmen açıklandı.

Militanlar B.B. Onger'in seçim kampanyasında bir toplantı yerinden, öbürüne koşturulmaya başlandı. Burjuva partilerinden esinlenerek yürütülen seçim kampanyasında yapılan propagandalarda *devrim* kelimesi geçmiyordu. "AP'ye, MHP'ye ve MSP'ye oy verme" sloganı temel belirgilerden biriydi. Yani CHP'ye oy verilebilirdi. CHP'ye oy verin fikri seçim kampanyasında bu sloganla işlenmiştir. "Faşist ve gerici partilere oy verme" sloganı. AP, MHP, MSP gerici partiler, o halde gerici olmayan partilere, yani en başta "CHP'ye oy verin, bu arada TSİP'e de oy ver" deniyordu.

Öte yandan CHP'nin ülkeyi kurtarmayaacağı da bilimsel değil, demagojik bir şekilde ortaya konuyordu. CHP'nin yerine "CHP içindeki sol kanadın" *umut* olduğu fikri işleniyordu. CHP içinde ilerici sol kanat varmış. TKP ile dirsek teması olan bu kanadın UDC'de yer almış. Bu kanat CHP içinde güçlendirilmeliymiş masalları tekrar tekrar anlatılıyordu.

B.B. Onger seçim kampanyasında "Kayseri'ye deniz getireceğiz" demiyordu elbet. Ama propagandasıyla, burjuva parlamentosunun, işçiler ve emekçilerden yana düzenin değiştirilebileceği bir kurum olduğu fikrini veriyordu. Reformlarla düzenin değişebileceği kanaatini uyandırıyor (Bknz: B.B. Onger'in seçim broşürleri). Bu arada ileri demokratik devrimin adı son değişikliklerden sonra "*ilerici demokratik erk*" oluverdi.

Oportünistler B.B. Onger'in çok oy alıp parlamentoya girmesini hedef olarak koydular. Seçim propagandalarını oy avcılığına göre ayarladılar. Bol bol popülizm ve uvriyerizm (işçi şaşakaklığı) yaptılar. "B.B. Onger, Meclise" belgisini yükselttiler ama seçim kampanyası sırasında tahmin ettikleri ilgiyi göremeyince, önce astronomik rakamlarla ifade ettikleri oy polansiyellerinin daha sonra 80.000 civarında olabileceğini söylediler. Seçimlerden üç gün önce de *Politika* gazetesi, CHP'nin İstanbul'da bağımsız adayların her sandıkta 2 oyunun iptal edeceği balonunu uçurdular. Ancak herkes, bu balonun, seçim sonuçlarından az oy alınmış bir gerekeşi olmak üzere uçurulduğunu hemen farkettiler.

Derken 13 ekimde Sultanahmet mitingi yapıldı. Bu miting için çok büyük hazırlıklar yapıldı. Ama işçi si-

nifti artık reformist-kuyrukçu-oportünist siyasete itibar etmiyordu. İşçi sınıfının devrimci sendikal örgütlerindeki yüzbinlerce işçi alanda yoktu. 1 Mayıs 1976, 77'lerde alanları dolduran yüzbinler artık oportünizme sırt çevirmesine alanın kenarından bile geçmiyordu. Üç-beş bin kişilik bir topluluk TSİP'çileri ve ortacı oportünistleri düş kırıklığına uğrattı. Ama oportünistler mitinge katılan kalabalığın 40 bini bulduğunu söyleyerek, hem kendilerini kandırdılar, hem de mitinge gelemeyen militanları kandırmaya çalıştılar. Ertesi gün B.B. Onger, toplam 20 bin civarında oy alınca, "herhalde mitinge katılanların yarısı mitingden hoşnut değildi" diyesi B.B. Onger'e oy atmadı" diyesi geliyor insanın.

Derken 14 Ekim seçim sonuçları belli oldu. Oportünistler o kadar şaşkırdılar ki diyecek birşey bulamadılar. 15 ekimde, *Politika* gazetesini göremedik. Ama ertesi gün *Politika* gazetesi oportünistlerin şaşkınlığını gözlercesine komik bir manşetle çıkıyordu: "Halkımız tekellere, NATO'ya ve IMF'ye hayır" demiş. Yani AP'yi tercih etmiş! Oportünistler seçimlerden büyük bir zaferle çıktıklarını iddia ediyorlardı. "Hepsini geçtik İstanbul'da" diyorlardı. "TİP'i de TSİP'i de geçtik" diyorlardı. Hepsini dedikleri topu topu kaç oy. İşçiler oportünistlere lokat vuruyor, "yarabbi şükür" diyerek yüzünü silmektiir bu. TSİP ise, "seçimlerden en güçlü sol parti olarak biz çıktık" diyor. Öte yandan bazı TSİP'çiler "bize oy vermediler, CHP'ye oy attılar" diyor oportünistler için. Eh, kızmayın. Bizim ortacların size oy vereceklerini sanıyorsunuz, çok safınısınız. İşte böylece 15 günlük "işçi cephesi" bozulup gidiyor.

Seçim sonrası oportünizmin rotası nedir?

Seçim sonuçları CHP kuyrukçularına iyi bir ders olmuştur. Ancak oportünistler aynı siyasetlerini sürdürmeye kararlıdır.

Militanlar, "seçimlerden güçlenerek çıktık" masalıyla uyutulmaya çalışılıyor. Oya Baydar, 20 ekim tarihli *Politika* gazetesinde "bizim oylarımız azdır ama bilinçli oylardır" diyor. Eğer eskaza oylar çık olsaydı, "bizim oylarımız işçi yığınlarından geliyor" diyecekti elbet. "En önemli kadroların son derece önemli yeni deneyim elde ettikleri bir ortam olarak değerlendirilmiştir" diyor seçim ortamı için... Kadroların devrimci enerjilerinin, MESS sözleşmeleri ve 500.000 işçinin sınıf savaşımının yükselmesi döneminde oy avcılığı

için, ev ev doluşturulup oy dilenciliği için harcanması kadrolara deneyim kazandırmıyor. Tam tersine onların enerjisini boğuyor. Onları demoralize ediyor.

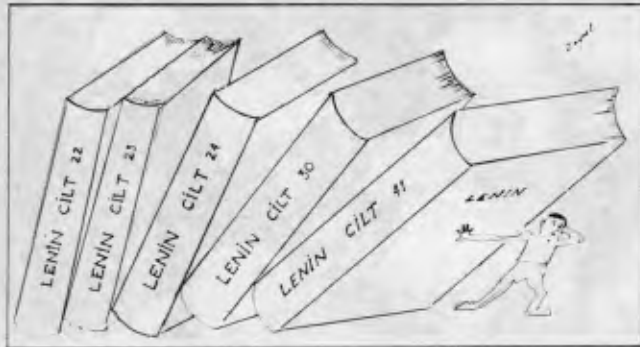
Oportünistler, 14 Ekim seçimlerinin sonuçlarını "devrimci durum yoktur" tesbitlerine destek yapmaya çalışıyorlar. "Hani" diyorlar, "devrimci durum nerede?". "Sol güçler topu topu şu kadar oy aldılar, demek ki, yığınlar bilinçsiz daha hâlâ, devrim istemiyorlar" diyorlar. Hem böyle diyorlar, hem de 23-24 ekim tarihli *Politika* gazetesinde, Oya Baydar aracılığıyla "devrimci durum en kısa zamanda gelebilir" ağzını yapıyorlar. "Bırakalım" diyor, "devrimci durum üzerine kısır tartışmaları da, devrimci durum için ne gerekiyorsa onu yapmaya hazırlanalım". İnsan ister istemez, hangisine inacağını şaşırıyor. Bize kalırsa ortacıların devrimci durum saptamasıyla ilgili olarak çok önemli bir koşulları daha vardır. O da CHP iktidardaysa devrimci durum yoktur! CHP iktidardan düşerse devrimci durum ortaya çıkıyor. 2. MC döneminde parti devrimci durum var diyor. CHP işbaşına gelince, devrimci durum yok demildi. Şimdi CHP iktidardan düştü. *Politika* gazetesi ve *TKP'nin Sesi* devrimci durum vaadediyor.

Ancak militanlar artık kül yutmuyor. Ortacı taktiklerin iflâsını görüyorlar. Seçim sonuçları oportünist taktiklerin, partiyi emekçi yığınlardan uzaklaştırdığını gösteriyor.

Oportünistler baş tehlikeyi nerede görüyorlar?

Şimdi oportünistler, militanlara seçim sonuçlarını unutturabilmek ve çözülmeyi önleyebilmek için onları alıksız olmadıkları ve çok yabancı oldukları bir savaş alanına sürmeye çalışıyorlar. Oportünistler baş tehlike olarak Lenincileri ve *İşçinin Sesi*'ni görüyorlar. Evet, TKP MK'nın seçimlerden sonra yayınladığı "*Sol oportünist fraksiyoncu akıma karşı savaşın ilk çerçevesi*" başlıklı bildirisi, militanların önüne görevi böyle koyuyor. Oportünistler likidasyonu hızlandırıyorlar. Partiyi, Leninci militanları "sol" gösterip, onları "atarak", cılız ve tam sağ oportünist bir parti yapma yolunda haysiyetsiz kararlar alıyorlar. Partinin oportünist siyasetini eleştiren herkes görevden alınıyor. Önemizde duran çetin sınıf savaşlarına partiyi likidasyona uğramış bir şekilde sokanlardan sorulacak hesap büyük olacaktır. Leninci komünistlerin ve devrimci işçilerin 79 sonunda yapılacak olan Maden-İş kongresiyle tasfiye edilecekleri haberleri yaygınlaşıyor. Buna devrimciler izin veremeyeceklerdir. Komünistler işyerlerindeki sınıf savaşımına ve örgütlerine sahip çıkacaklardır. Partiyi Leninci rotaya oturtmanın yolu yarım milyon işçinin verdiği sınıf savaşımında, özellikle de MESS'e karşı yığıt metalurji işçilerinin sınıf savaşımında, kıran kırana sınıf savaşımında komünist militanların, bu savaşımın en ön saflarında Leninci ruhla savaşmaktan geçiyor.

İşçi sınıfının ekme kavgasına el uzatanlara, halkı faşizme karşı savaşla oyalamaya çalışanlara karşı savaşla tüm devrimci işçileri Lenincilerin safında yer almaya çağırıyoruz.

İd ol jik Savaşımın Getirdikleri

Coskun Adalı

İşçinin Sesi'nin şu kadar sayıdır sürdürdüğü ideolojik savaşımın en önemli ürünlerinden biri de militanların devrimin diyalektiğini gitgide daha derin bir şekilde özümsemeleridir. Artık olgular karşısında bağımsız Marksçı-Leninci çözümler, yorumlar getirebiliyorlar. "Gelecek sayı gel-sin, bunu öyle tartışmaya açarız" türünden ürkek yaklaşımların yerine Leninci hattı yakadıkları düzeyin çerçevesinde, doğru şeyleri söylemeye başlıyorlar. "Bence..." diyerek bir yandan söylediğinin sorumluluğunu üstlenme cesaretini gösteriyor, öte yandan da "gelecek sayı (veya sayılarda)" ideolojik merkezin koyacağı tavrı, çözümlenmeyi de dışalamış oluyor. Çoğu kez kaba saba veya bazı yönlere atılarak da olsa, kendi fikirlerinin özünde *İşçinin Sesi*'nin "gelen yeni sayı-sı" ile uyuştuğunu görünce de ana halkaya, ideolojik savaşım, eğitime daha bir coşkuyla sarılıyor.

Bu önemli bir gelişmedir. Menşeviklerin Lenincilere yitirdikleri uğursuz miras, duragan ideolojik çölün ortasında artık kendiliğinden şurda burda oluşmuş tek tük vahalar yok; dev barajlar, sulama kanalları inşa ediyor. Eğit-sel planda müthiş, kenardan pasifçe seyreden Menşeviği dehşete düşüren bir eylemdir aldı gidiyor.

Yürükoğlu yoldaş, "Türkiye tarihinin yapılmasına katkımız olacak" (*İşçinin Sesi*, sayı: 107-108) diyor. Bunu politik anlamda söylüyor. İdeolojik alanda ilk kalkımız oldu bile: *Türkiye toprağında Leninci hat ilk kez tutuyor*. Bu kahecedir. Politik yaşam neyi getirirse getirsin, gelecek kuşaklara pırl pırl bir Leninci hattan üreyen önemli bir ideolojik-teorik birikimi devredibilmenin yolları şimdiden açıldı.

Ama yeterli değildir. Bir yandan gerek olandan bile geri kalıyor, öbür yandan da savaşımın düzeyini yükseltmek önem kazanıyor. Çünkü önümüzde yeni bir olgu berraklaşıyor: Sol-sentrizm. Yani Leninizmi Menşevik yöntemlerle savunma çabası. Ortacılık oportünizmin incir yaprağına

ne yazık ki sol-sentrizm de ortacılığın incir yaprağı oluyor.

Bu yoldaşlar Bolşevik yöntemlerden Bolşevizmin saldı-rısının şiddetinden ürküyor-lar. Oysa, giderek artan ideolojik-politik saldırının olması gereken şiddeti ve vuruş alanı da devrimci durumun olgunlaşma aşamasınca belirle-nen nesnel bir gerekliliktir. Gerekinden azını yapmacık veya daha "yumuşak" yön-tem kullanmak Menşevizmin leşininin açıkta koka koka, mikrop saçta saçta çürümesini getirecek. Usturuplu gömmez-sek bu leş güzel bir dünyayı da beraberinde çürütüp gölü-recek.

Bu yoldaşların bir çoğu da, Leninizmi inandıkları hal-de, Leninizmin tabanda güç-lenmesini pasifçe seyrediyor-lar, kavgaya karışacakları aşı-mayı saptamayı devrimci du-rumun daha olgunlaşmasına, Leninci hattın daha güçlen-mesine bırakıyorlar.

Hayatın kendisi orta-sola fazla şans tanımıyor. Çünkü orta-sol devrimci durumun üst aşamalara yükselmesi sürecin-de, Menşevizm-Bolşevizm ayrışması sürecinde ortaya çıkıyor. Ve üçüncü yollar kalıcı olmadığından kendisi ayrışıyor. Somut konuşalım. Örneğin Menşevikler Bolşevikleri tasfiye ediyor. Devrimci durum koşullarında bu devrimi silahsızlandırmaya özdeştir. Olağandan daha büyük bir suçtur. Bu olguya tavrı belirlemek ve herkesi şu veya aksi yönde tavrı almaya zorlamak, hayatın getirdiği bir zorunluluktur. Buna karşı kayıtsız kalmak düpedüz Menşeviklerin istediği doğrul-tuda apolitikleşmektir.

Diğer bir örnek Menşevik-ler Lenincileri fraksiyonculukla, hareketi bölmekle suç-luyorlar. Fraksiyonculuk kav-ramının özünün Menşevikçe doldurulmasını kabullenip, suçlu psikolojisi içinde *İşçinin Sesi*'ni dağıtıp "fraksiyon-culuk" mu yapacağız, yoksa Menşevik fraksiyonu yayınıyla, basınıyla teşhir mi edece-ğiz? Lenincilere "serüven-ci" dediklerinde "Valla billa değiliz" mi diyeceğiz, yoksa bilimsel çözümlemesiyle, "devrimci durumda reform-izm serüvenidir. Serüvenci sizsiniz." mi diyeceğiz? Daha bir çok.

Menşevikler, TIP'in plat-

formunda eridikçe ideolojik olarak tehlikeleri göreceli bir şekilde azalıyor. Ülke çapında siyasal krize yaklaştıkça daha yakında duranlar *real olarak* daha tehlikeli olacaklar. Bunları yaşayacağız. Ama henüz bugün bilimsel çözümlemeler ve devrimci namus temelinde yoldaşça iknadın başka bir yol yoktur. Bu yoldaşlar kafalarını elleri arasına alıp *kendi* vicdanlarıyla sessizce hesaplaşıyorlar. Devrimci namuslarını *kendilerine* ispatlasınlar. Şöyle sorulara *kendileri* açık yanıt aransınlar: Bugünkü parti-içi bunalımın derinleşmesi iyi midir? Kötü müdür? Faşizm, parti yönetimindeki Menşevik fraksiyonla ideolojik-politik plat-formda eklektik bir biçimde yanyana durarak, etkileşim-tepkişim ilişim-kakışım-tepkişim-didişimden *hâlâ* bir şeyler umarak mı yoksa parti-yi çatır çatır Bolşevikleştire-rek, Menşevizmi soyutlayarak mı önlenir? *İşçinin Sesi*, er-ken mi davrandı, geç bile mi kaldı?

Menşevizmle Bolşevizm

ağrılı, sancılı evrimci bir süreç içinde ayrışması devrimci durumun bugünkü hızıyla olgunlaş-tığı bir ortamda militanlara, devrimci yığınlara psikolojik bir yıkıntıdan, çürümeyi *yavaşlatmaktan* başka bir şey vadetmiyor.

Menşeviğin perspektifi Türkiye halkının hangi düzeyde satılacağıdır. Amaç Menşeviği pazarlık masasından kalkmaya ikna mıdır, yoksa pazarlık masasını basıp darma duman etmek midir?

Pratik olarak *olanaksız* ama teorik olarak varsayalım: Bolşevik muhalefetin politik yenilgisi sol-sentrist yoldaşların acımasız tasfiyesinin de başlangıcı olacaktır. Bu Menşeviklerin kategorik rüyasıdır. Menşevikler, yani burjuvazi, soldaki ton farklılıklarına bugün bakıyormuş gibi görünüyorsa bu eli kolu her yere yetişmediği içindir. Yoksa bu yoldaşların Leninizme müsa-maha gösterdiğinden değildir.

Leninizmin bayrağını hep birlikte yükseltelim!

Leninci birliğimizi yaşama geçirelim!

Sol ortacılık

İd ol jik Savaşımımızın Anlamı

Fehmi Sarpkaya, İstanbul

Türkiye devrimci hareketi (teorik ve pratik olarak) şu günlerde ilgisini belli noktalarda topladı:

Bir yanda tekelci burjuvazinin bunalımı ve devrimci durum... Diğer yanda bu devrimci durumun sorunlarından ileri gelen ve yığılıp günümüze kadar gelen başka sorunları da içeren açık ideolojik-teorik savaşım... Hareketimizde ortaya çıkan farklı yanaşmalar, farklı taktikler... Menşevik ve Bolşevik çizgilerin ortaya çıkması ve netleşmesi... Şimdiye kadar harekete damgasını vuran oportünist ve Narodnik akımların, eşi görülmemiş bir ideolojik-teorik çalışma ve savaşım ilkesel olarak mahkum edilmesi ve pratik olarak da saf dışı edilmesi sürecine girilmiş olması...

İşte içinde bulunduğumuz günleri karakterize eden belli başlı noktalar bunlardır.

Kısacası, bir yanda çevresini kuşatan Menşevik, oportünist, anarşist ve burjuva çemberini kırarak, cesur öncülüğünü ortaya koymuş olan *İşçinin Sesi*, diğer yanda ise, hareketimizin şu veya bu acil sorununu, türlü biçimlerde arka plana iten öbür akımlar...

Yukarıdaki tüm sorunlar, *İşçinin Sesi*'nin savaşımı başlatmasıyla yankı yapmıştır. Tabii ki yeni düşmanlar da kazanarak. Ama böylesi çetin bir yolda yürümek, onurlu bir iştir.

Devrimci harekete az çok ilgisini olan herkes *İşçinin Sesi*'nin bu öncü rolünü kabul etmelidir. Bunu böyle kabul etmeyenler en azından şu sorunlara karşılık vermelidir:

— Tüm geçmişimiz boyunca, şu son dört aydakinin toplamı kadar, birincil öneme sahip konulara yer veren kitap, broşür ve onbeş günde bir çıkan kapsamlı bir gazete görülmüş müdür?

— Sorunlarımıza başka açılardan değil de Marksist-Leninist açıdan yaklaşan başka bir gurup, parti veya düşünce var mıdır? Lenin'i ağızlarına alanlar, soruna militan görevlerimiz açısından mı, yoksa boş gevezelik açısından mı yaklaşıyorlar? Hangileri sadece yorumlamayla yetinmiyor, hangileri toplumu *değiştirmek* için çalışıyor?

Tüm bunlar, *İşçinin Sesi*'ni sadece ortacılardan değil, diğer akımlardan da ayıran ana ölçütlerdir.

Burjuva ideolojisi sadece kapitalizm tarihine dayanmaz; onun kökleri, tüm sömürü topluluklarına içine alan yüzyıllara dayanır. Bu bakımdan yığınlar üzerinde, kökü geçmişlere dayanan burjuva ideolojisinin etkileri sinmiştir. Bu anlamda da sürdürdüğümüz ideolojik savaşımın, bu burjuva etkilerini sarsıcı niteliği vardır.

Yeni ideolojimizi hızla yaymanın gereği burada ortaya çıkıyor.

Türkiye'de teori denince akla dudak bükme gelir. Bunun nedenleri arasında Türkiye'nin ulusal-tarihi-ekonomik şekillenme sürecinden başka, şimdiye kadar özce aynı, biçimce farklı oportünizm türlerinin egemen olması, işçiler arasında liberal-burjuva görüşlerin sokulması vardır.

Lenin, bu duruma tıpatıp uyan 1900'lerin Rusyası için şöyle diyor-

du: "...tarih göstermiştir ki, sosyalist düşüncenin işçi sınıfının öncüsünden tecrit edilmesi Rusya'da her ülkede olduğundan daha geniş çapta olmuştur. Ve eğer bu durum devam ederse Rusya'daki devrimci hareket kısırlaşmaya mahkumdur" (Lenin, "Hareketimizin Acil Sorunları", *Ser Yayınları*, s.11).

Biz, Lenin'in yolunu tutuyoruz ve devrimci hareketimizi kısırlaştırmaya çalışanlara karşı savaş bayrağını açtığımızı duyuruyoruz.

Siyasi ajitasyonun kapsamı:

Günümüzde, komünistlerin görevi, tekelci devlete karşı olan her eylemi desteklemek, yani bütün kıvılcıkları bir yataktaki toplamaktır. Bu, siyasi ajitasyonumuzun kapsamı sorununu gündeme getiriyor. İşçi sınıfının ve devrimcilerin dikkatleri sadece greve veya 'saf' işçi hareketine çekilemez. Onlara *genel siyasi ilişkileri* kavratmak gerekir. Ajitasyonumuzun kapsamı, bu nedenle, ekonomik hareket ve ilişkilerin dışındaki alanları da içine almalıdır. İşçi sınıfı ancak bu şekilde siyasi savaşımı kavrayıp yerini alabilir. Bir köylü hareketi, bir öğrenci boykotu, bir öğretmen yürüyüşü, bir memur hareketi, hapis-hanelerdeki zulüm, jandarma-polis baskısı, sanata uygulanan sansüre karşı işçilerin yardımı istenir. İşçi sınıfının ufak bir belirtiyi karşı tepki göstermesi onun siyasi ufkunu genişletmekle olur.

ODTÜ eylemi ve buna karşı takınılan tavır, bize çok şey öğretmelidir. Bu konuda tek Leninci tutumu *İşçinin Sesi* göstermiştir. Oportünistler, olayın siyasi yönünü görmediler veya göstermediler, ve olaya aynı zamanda, sadece "öğrenci olayı" olarak baktılar. Halbuki olay hem ortaya çıkış nedeni bakımından, hem de konan eylem bakımından geniş boyutlar taşıyordu.

İşçinin Sesi ve R. Yürükoğlu Yoldaş eylem karşısında Leninci tutumu sergilediler. Bu konuda özel bir sayı çıktı. R. Yürükoğlu Yoldaş bu sayıya yazdığı makaleyle Leninci sorumluluğu yerine getirdi (Bakınız: *İşçinin Sesi*, sayı: 103, "ODTÜ Eylemi Yeni Bir Dönemi Açmıştır"). Buradaki şu sözler anlamlı ve öğreticidir: "İşçiler, ileri demokratik halk devriminin önderisiniz. Türk milliyetçiliğinin ve onun pembe boyalı uzantılarının devrimci gençliğe karşı saldırısında onları koruyacaksınız".

İllegal ve legal yollarını kullanılması

Bir işçi kentindeki örgütte çalışır-

ken bir ortacı 'yoldaş'la kentteki bir legal sosyalist partiden bahsediyorduk. Konu, bu partinin işçilerle olan ilişkisi ve örgütlenmesi idi. 'Yoldaş' bana, "ne de olsa onların açık partileri var, bu kadar örgütlü olmaları doğaldır" dedi. İşte bu ifade, Lenin'in illegal parti örgütlenmesi fikrini anlayamama ve yerine getirememenin bir ürünüydü. Benim akıma, "peki, işçileri illegal bir partide örgütleyemez miyiz, böyle bir parti işçileri yönetemez mi?" sorusu geldi fakat sormadım, çünkü, ayrı görüşleri taşıdığımızı anlamıştım.

İşte partimizde egemen olan oportünist anlayış budur. Şimdiye kadar, genel demokratik-devrimci hareketi yönlendirecek örgütlerin yerine liberal burjuva siyasetinin pasif destekçi konumunda "örgütler" kurulmuştur. Ne temel Leninist eğitim yapılmış, ne de pratik bakımdan çelikleşmiş kadrolar yetişmiştir. Ortacılar şimdi, "bu konuda hatalarımız var", diyorlar. "Ama bir şartla: *İşçinin Sesi*'ni hesaba katmazsanız. Çünkü *İşçinin Sesi* kötü niyetlidir, işi gücü karalamaktır vb".

Böyle demekle kurtulamazsınız! Güçlü taktikler, güçlü örgütlerle gerçekleşebilir. Militanlar, örgütlerde, adeta siyasetle uğraşmaktan engellenmek için tutsak edilmiştir. Legal planda yapılabilecek bir yığın iş, illegal çalışmanın temeli yapılmıştır. (Legal yayınların dağıtım durumu, aidat, dernek muhasebesi vb) Faşist terör sokakta, okulda, fabrika önünde kol gezerek "savunma" komitelerini bile kurulamamıştır. Bu, neden ileri geliyordu? Leninci örgüt ve kadro yokluğundan!

Lenin, sağlam bir örgüt olmadan, "taktik planlar" ortaya koyup taktik değiştirenlere karşı şöyle diyor: "Bir savaş örgütünün kurulması ve politik ajitasyonun sürdürülmesi devrimci ruhun zayıflığı ne kadar yaygın olursa olsun 'sakin ve barışçı' her koşulda ve her dönemde esasır. Ayrıca, esas olarak böyle dönemlerde ve böyle koşullarda, bu tür çalışmalar özellikle gereklidir. Çünkü patlama ve ayaklanma zamanlarında örgütün kurulması çok geç olacaktır. Parti, bir uyanıda eyleme geçebilecek için hazır durumda olmalıdır. 'Yirmi dört saat içinde taktikler değişsin!' Ancak taktikleri değiştirebilmek için de önce ortada taktik olması gerekir. Siyasi mücadeleyi bütün koşullarda ve her zaman yürütecek yetenekte güçlü bir örgüt olmadan, sağlam ilkelere yolu aydınlanan ve kararlılıkla sürdürülen sistematik eylem planı diye bir sorun söz konusu olamaz. Böyle olunca da, taktik kelimesinin sadece adı değer taşır" (Lenin, "Nereden Başlamalı, *Odak Yayınları*, s.19).

Burada, örgüt sorununu pratik bir sorun olarak ortaya atmak, bazılarının, özellikle ortacılar anlamsız gelebilir. Ancak bizim burada kastettiğimiz "ileri devrimci teoriyle donanmış, kapitalist toplumun bütününe karşı mücadele eden siyasi bir örgüt" tür.

Şu anki sorunumuz, illegal devrimci örgüt (parti) ve açık siyasal savaşımlar, legal dernek ve sendikaların birer parti üssü olarak kullanılması sorunudur. Ama ortacıların yöntemi kapalı odalarda devrimcilere karşı entrikalar hazırlamaktır. Onların açık

ideolojik-siyasal savaşım gibi bir sorunu yoktur. Çünkü "kadroların buna dayanacak bünyesi yoktur. Şimdi de şu yolu deniyorlar: *İşçinin Sesi* taraftarlarını kapalı odalara çekerek, "hani siz yığınlar önünde tartışmaktan korkmuyordunuz (kendilerini yığın temsilcisi yerine koyuyorlar) öyleyse bizimle açık konuşun" diyorlar. Bir kez ortacı yolu seçmiş olanlarla "yığınlar" arasında bir ilgi kurulamaz. Çünkü onlar yığınların devrimci çıkarlarını savunup, yığınları ileriye götürücü bir niteliğe sahip değildir. Onların bu "taktiklerinin" amacı *İşçinin Sesi* yanlırlarını tesbit edip, hiçbir şeyden habersiz kişilerle acele ilişkiye geçip *İşçinin Sesi* militanlarıyla ilişki kurmalarını sağlamaktır. *İşçinin Sesi* defalarca belirtti. İdeolojik-teorik ve politik sorunların tartışılması, gizliliği bozamaz. Ama Menşevikler buna gelemez, çünkü görüşleri bizzat hayata çelismektedir.

Demokratik devrim, diktatörlük, gericilik ve liberal burjuvazi konusunda iki ayrı tutum:

Lenin, gericilik ve liberal burjuvazi karşısında, işçi sınıfının demokratik devrimi ve diktatörlüğü gerçekleştirmesi zorunluluğu üzerine Marks'ın 1848'de Neue Rheinische Zeitung'da yazdığı makaleleri ele alarak geliştirdi (Bkz: Lenin, "Diktatörlük Konusundaki Kaba Burjuva Görüşleri ile Marks'ın Görüşleri", *İki Taktik*, s.156). Kaba burjuva görüşü açısından diktatörlük ve demokrasi kavramlarının birbirlerini dışladığını ve oysa her devrimin bir diktatörlüğü gerektirdiğini önce Marks, sonra Lenin savunmuş ve her ikisi de oportünistler tarafından suçlanmıştı.

1848 devriminde, etkin bir diktatörlüğü gerçekleştiremeyen, eski kalıntı ve kurulları hemen ezip yok edemeyen, kendisini anayasal düşlerle öyleyanan, bu arada gerici partinin buyukras ve arda içinde durumunu güçlendirmesine, hatta açık savaşıma geçmesine neden olmasından dolayı Alman Camhausen'i suçlar Marks. Lenin buradan, Marks'ın devrim ve açık bir iç savaş döneminde "anayasal düşler"le oyaladıkları için burjuva demokratları yerdigi sonucunu çıkarır. Marks, aynı makalesinde şöyle der: "...Frankfurt Meclisi, ...kendisini okul ödevi düzeyinde parlamentoculukla oyalıyordu. Diyelim ki, bu çok bilmiş Meclis, derin düşüncelerden sonra, olabilecek en iyi gündemi ve en iyi anayasayı hazırlamış olsun, ama eğer Alman hükümetleri bu arada süngüyü gündeme getirmişse, olabilecek bu en iyi gündemin ve bu en iyi anayasasının yararı ne?" (agy, s.158). Lenin, buradan da, ulusların yaşamında belli başlı sorunların ancak kuvvet yoluyla çözümlenebileceği sonucuna varıyor ve iç savaşı, "süngü"yi gündeme getirenlerin ilk olarak, gerici sınıflar olduğunu da ekliyor. "Ve böyle bir durum ortaya çıkacağına göre, ...ayaklanma kaçınılmaz ve ivedi hale gelmiş olduğuna göre, anayasal düşler... burjuvazinin devrime yüz çevirmesi olgusunu gizlemenin bir örtüsü haline gelir. Bu durumda gerçek devrimci sınıfın öne sürmek zorunda olduğu slogan, işte bu

diktatörlük sloganıdır" (agy, s.159).

Tüm bu sorunlar, Türkiye'de gündeme gelmiş ve gelmesi muhtemel sorunlardır. Bir yanda anayasal düşlerle öyleyanan, iğrenç parlamenter hesaplar yüzünden faşist parti için "yasal" bir savaşıma bile giremeyen liberal burjuvazi, diğer yanda ise açık savaşıma çoktan geçmiş olan gerici partiler, "süngü"nin ucunu süredik açık tutan hükümetler... Türkiye'de durum budur. Ya bu duruma karşı tutum? İki ayrı tutum vardır: Biri liberal burjuva yanlırlar peşinden gidiyor, yığınlar bu yanlıya karşı uyarıyor. Liberal burjuvaziyle itifaka girmek için aşk mektupları yazmıştır, çünkü. Bu yüzden demokratik devrim ve diktatörlük yolundan yüz çevirmiştir. Diğer ise küçük-burjuva-Kadet yanlırlara karşı, devrimci sınıfı uyanıyor, halkın silahlandırılması ve ayaklanmanın zorunluluğuna değiniyor. İşte biri Menşevik, diğeri Leninci olan iki tutum bunlardır.

(Yeni bir örnek daha: Ortacılar, *İşçinin Sesi*'nin ileri demokratik halk devriminde devletin parçalanma sürecine girilmesi görüşüne karşı ateş püskürtmek ve gerçek niyetlerini ortaya koymaktadırlar.)

Kendiliğindencilik ve komünist politika:

İşçinin Sesi, Toplu Sözleşmelerde devrimci tutuma büyük önem verdi. Her sorunda olduğu gibi, bu sorunda da Leninci görüşleri ortaya serdi. Lenin, ekonomistlerle polemiginde, ekonomik, ücretsel, sendikal alanlarda kendilerinin yaptıkları çalışmaların — teraziye konsa — ekonomistlerin yaptıkları çalışmalardan daha ağır basacağını söylüyordu. Bizde de aynı durum! Hiçbir oportünist toplu sözleşmeler üzerinde, *İşçinin Sesi* kadar hem genişliğine, hem derinliğine durmamıştır.

Özellikle ortacılar, *İşçinin Sesi*'nin bu tutumuna şaşırıp kaldılar! Şu imajı yaratmaya çalıştılar: "Nasıl olur! Bu kadar 'sol' lâfazan bir görüş, nasıl olur da böyle ücretler vs. üzerinde durur. İşte görüyor musunuz? Bunlar hem 'sol' gevezelik yapıyorlar, hem de ekonomizme saplanıyorlar!" (*Savaş Yolu*, sayı:22).

Biz de onlara sunu söylüyoruz: "Ez mezarlıktan geçerken, korkunuzu gizlemek için ıslık çaluyorsunuz. Ama boşuna! Korkunuz devam edecek! Sizi her yönden kuşatacağz."

Toplu Sözleşmeler örneğinde de görüldüğü gibi, komünist politika sorunun siyasi yönünü ortaya koyma, ücret isteyen bir işçinin tekeli devletle karşı karşıya geldiğini göstermiştir. Sendikalist, kendiliğindencilik, ekonomist görüş ise hem doğru bir ücret politikası yapamamış, hem de sorunu siyasi yönden aydınlatamamıştır.

Siyasi gazete

Çok zor koşullardan geçtik. Silahsız kavgaya çıktık. Bu sıcak savaş içinde bir öncü, örgütleyici gazete bekledik. *Atılım*, yetersiz kaldı. Taktik, ideolojik yönümüzü belirlemedi. Siyasi ajitasyon konularına ilgisiz kaldı. Ele aldığı konular kısaca geçiştirilen, doyum sağlamayan "açıklamalar" dı.

Ama şimdi seslenebileceğimiz ve aynı zamanda yol gösterici, örgüt-

leyici bir organımız var. Bu organ *İşçinin Sesi*'dir. *İşçinin Sesi* bir kürsü haline geldi. Herkes devrimci özünü, deneyimini, ruhunu burada yansıttı. Kapısı açık, savaşım alanı da açık.

Şu Leninist ilkeyi biliriz ki devrimci hareket, propaganda, ajitasyon, örgütlenme ve eylemlen oluşur. Yani Leninist ideoloji öncülüğünde mevcut koşullar irdelenir, çözümlenir. Bu, yığınlara ajitasyon biçiminde iletilir, örgütlenme gerçekleşir ve bu temeller uygun eylemler yapılır.

Atılım'ın böyle bir yöntemi olmamıştır. (Diğerleri de öyle!) Çünkü bir bütün olarak Leninci ideolojiden yoksun kalmıştır. Böyle olunca da atığı tohumlar cılız kalmıştır, büyü-yememiştir.

Leninist siyasi gazetenin, hareketin birliğini sağlama, yerel örgüt ve eylemleri birleştirmede, dağınıklığı gidermede büyük önemi vardır. "Güçlerimizi ortak bir gazete çıkarmak için birleştirirsek, bu çalışma sadece yetenekli propagandistleri değil, aynı zamanda, kesin mücadele için slogan atarak, mücadelenin yönünü ele alacak olan yetenekli örgütleyicileri, en üstün siyasi partilerlerini eğitecek ve ortaya çıkaracaktır" (Lenin, "Nereden Başlamalı", *Odak Yayınları*, s.26).

İdeolojik birlik ve bölünmeler:

Türkiye'de yaklaşık on yıldır "birlik" çağrılan, çalışmaları yapılır. Ve buna paralel olarak bölünmeler devam eder. Ama hiç kimse şu soruya karşılık aramaz: Acaba bu kadar bölünmenin temelinde Marksizm-Leninizm devrimci özünün kavranamaması, uygulanamaması yatıyor mu? Öyleyse varolan oportünist akımların "birleşmesi" genel bunalmı devam ettirmeyecek midir? Evet! Zaten Türkiye'de eskiden beri süregelen parçalanmalar, devrimci teoriyi özümseyip uygulayacak tipte bir görüş ve örgütün doğamasından da ileri geliyor. Eğer Türkiye'de Leninist akımların dağınık olması sorunu varsa, bunların birleşmesi saray oyunlarıyla, nazlanmalarla değil, ciddi ve oldukça çabuk olacaktır. Önümüzdeki perspektif açıktır: Leninist programatik, taktiksel, örgütsel ilkelere *birleşmek*.

İşin bir diğer yönü, sınıf savaşımı keskinleştikçe, Bolşevik hat netleştikçe buna karşı oluşturulacak birlik ve bloklardır. TSİP'le ortacıların "eylem birliği"ni alalım. Seçimlerde TSİP'e oy verildi. Ne oldu? TSİP Meclise girse ne olacaktı? Devrimci harekete uygun ajitasyonu sürdürülecek miydi? Hayır! Bu "eylem birliği" TÖB-DER'e ve diğer alanlara yansıtılacağı benziyor: Daha dün, karşı cepheye yer alanlar, kol kola oldukları dostlarına karşı şimdi Birlik Dayanışmasıyla birleşiyorlar. Nerede ilke?

(Bu, daha geniş ele alınması ve önümüzdeki günlerde netleşecek olan bir sorundur.) Şu noktaya da dikkati çekelim ki, bu "birlik" aynı zamanda, pratik olarak, *İşçinin Sesi*'ne karşı bir "birliğe" dönüşeceği benziyor. Zaten *İşçinin Sesi*'ne karşı "askari müsterek"lerde bir "anlaşmazlıklar" da yoktur. Burada bize düşen görev, ilkel yaklaşım ve oportünizm karşı ideolojik savaşımı sürdürmektir.

Büyük Ekim Devrimi Londra'da kutlandı

Büyük Ekim sosyalist Devrimi'nin 62. yıldönümü Londra'da kutlandı. 9 ekim günü İngiltere Yeni Komünist Partisi'nin düzenlediği kutlama toplantısına İngiltere Türkiye-İlericiler Birliği (İTİB) yığınsal olarak katıldı. Toplantının hazırlık çalışmalarına aktif katılan İTİB militanları, aynı zamanda güvenlik görevlilerinin çoğunluğunu oluşturuyordu.

Toplantıya ilerici örgütlerden gelen mesajların okunmasıyla başladı. Daha sonra Yeni Komünist Partisi'nin merkez organı *New Worker* (Yeni İşçi) gazetesinin editörü gecenin konuşmacılarını sundu. Panoide Yeni Komünist Partisi Genel Sekreteri, Zimbabwe Yurtsever Cephesi'nden bir temsilci, Demokratik Vietnam Cumhuriyeti elçiliği birinci sekreteri, Etyopya Büyükelçisi ve İngiltere Türkiye İlericiler Birliği'nden bir temsilci yer alıyordu.

New Worker'in editörü, konuşmasında, Andrei Kirilenko'nun Büyük Ekim Devrimi'nin 62. yıldönümü için yayımlanan SBKP MK mesajından bölümler okudu. Sovyetler Birliği'nin Leninci barış siyasetinin, emperyalizme boyun eğmek anlamına gelmediğini söyledi. Mesaj, sosyalizmin dünyada emperyalizmin karşısında her geçen yıl daha da güç kazandığını, emperyalizmin zayıf halkalarının, Mozambik, Etyopya, Afganistan, Nikaragua'da olduğu gibi hızla kopuşunu anlatıyordu.

Gecenin ilk konuşması İTİB temsilcisiniydi. İTİB temsilcisi sık sık alkışlarla kesilen konuşmasına Büyük Ekim Devrimi'nin insanlık tarihinde yeni bir çağ, kapitalizmden, sosyalizme geçiş çağı açtığını vurgulayarak başladı. "Rus proletaryası Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'ni, çelik disiplinli Bolşevik Partisi ve dünya emekçilerinin yüce önderi Lenin'in önderliğinde gerçekleştirdi. İşçi ve köylü devletini, proletarya diktatörlüğünü kurdu. Büyük Ekim Devrimi, dünya işçi sınıfının bayrağı, proletarya enternasyonalizmi ilkelerinin ışığında olgunlaştı. Yürükoğullu Yoldaş'ın belirttiği gibi, 'proletarya enternasyonalizmini komünistler kendi kafalarında, teorilerinde yaratmadılar. Kapitalizm yarattı, yaşam verdi. ... Proletarya enternasyonalizmi aynen işçi sınıfının kendisi gibi kapitalizmin ürünüdür.

...Proleter enternasyonalizmi ilkeleri en yüksek yansımaları Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelere, yani yaşayan, gerçek sosyalizme

tutumunda bulur. Yaşayan sosyalizm 'kapitalizme karşı uluslararası çapta utkunun anlatımıdır'. Bu nedenle, Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelere karşı tutum proleter enternasyonalizminin ana ölçütüdür".

İTİB temsilcisi, Ekim Devrimi'nin etkisiyle, Rusya'nın, dünya devrimci merkezi olarak konununun daha yüksek boyutlara ulaştığını söyledi. Sovyetler Birliği'nin, kapitalist ülkeler işçi sınıfı ve ulusal kurtuluş hareketleri için bir güç kaynağı olduğunu, yol gösterdiğini anlattı.

"Sovyet devleti dünyayı faşizm belasından kurtardı. Büyük Anayurt Savaşı'nda SBKP'nin Leninci önderliği altında Sovyet halkı faşizmi ezdi. İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra dünya devrimci süreci yeni bir aşamaya girdi. Ulusal kurtuluş hareketleri hız kazandı. Emperyalist sistem ağır yaralar aldı.

"Ekim Devrimi'nin etkisiyle ilk uyanık ülkelerden biri de Türkiye idi. Halkımız, bu devrimin doğrudan etkisi altında ve geç Sovyet devletinin destek ve yardımıyla, Anadolu'da emperyalizme karşı bir ulusal kurtuluş savaşı verdi. Türkiye Komünist Partisi bu savaş sırasında 1920'de kuruldu. Ancak işçi sınıfı zayıf olduğundan, burjuvazi, hegemonyasını kurdu. Ulusal kurtuluş, toplumsal kurtuluş tamamlanmadı. Hegemonyasını kuran burjuvazi, bu arada Kürt halkının ulusal özemlerini de barbarca yıktı" dedi.

İTİB temsilcisi, konuşmasının bundan sonraki bölümünde 1950'lerden sonra Türkiye'de kapitalizmin hızla geliştiğini, bugün Türkiye'de devlet tekeli kapitalizminin geliştiğini söyledi. Türkiye işçi sınıfının ve emekçi halkının sömürsünü anlattı. "1968'lerden bu yana Türkiye'de devrimci durum yaşanıyor. Bugün Türkiye, emperyalizmin zayıf halkalarından" dedi.

Türkiye'de işçi sınıfının savaşını geldiği düzeyi anlatan konuşmacı, "Türkiye için orta yollar geçicidir. İki yol vardır: Ya halkımızın aşırı sömürsünü güvence altına alan faşizm, ya da sorunların halkın devrimci enerjisini seferber ederek çözecek olan ilerici demokratik halk devrimi".

İşbirlikçi-tekeli burjuvazinin ve gerici basının Türkiye'de Amerikan emperyalistleri ve NATO çemberlerinin desteğiyle yürüttükleri anti-Sovyet, anti-komünist kampanyasının başarılı olamayacağını söyleyen konuşmacı, "Türkiye komünistleri, Bol-

şevik ruhla ve Büyük Ekim Devrimi'nin ilkelerine şaşmaz bağlılıkla utkuya yürüyeceklerdir. Büyük Ekim'in 62. yıldönümünü işte bu anlayışla kutluyoruz" dedi.

Çoşkunca alkışlanan İTİB temsilcisi, "Yaşasın Leninizm, yaşasın proletarya enternasyonalizmi, yaşasın dünya devrimci merkezi Sovyetler Birliği, yaşasın Büyük Ekim Sosyalist Devrimi!" belgileriyle sözlerini bitirdi.

İTİB temsilcisinden sonra, Etyopya elçisine söz verildi. Etyopya elçisi, konuşmasında, Marksizm-Leninizmin yığımları nasıl sardığını, devrimin coşkusunu anlattı. Etyopya devriminin gelişimini ve bunda sosyalist ülkelerin, Küba ve Sovyetler Birliği'nin somut yardımlarının önemini vurguladı.

Zimbabwe Yurtsever Cephesi temsilcisi, konuşmasına Büyük Ekim Devrimi'nin ulusal kurtuluş savaşları üzerindeki etkisini belirterek başladı. Yurtsever cephe liderlerinin Londra'da Britanya ve Rodezya hükümetinin temsilcileriyle yaptığı görüşmelerden kısaca söz etti. "Ama sosyalizmin kurulmasını Londra'da diplomatik görüşmelerle gerçekleştiremeyeceğini iyi biliyoruz. Şili deneyimi, kapitalist üst yapı kırılıp parçalanmadan sosyalist devletin kurulamayacağını gösterdi" demesi alkışlara yol açtı.

Sosyalist Vietnam Cumhuriyeti elçiliği birinci sekreterini tüm salon ayakta alkışladı. Konuşmacı, Ekim Devrimi'nden başka 'tarihte hiçbir olay insanlığın geleceği üzerine bu denli büyük etkiye bulunmamıştır' diye söz etti. "Sovyetler Birliği, emperyalizme ve gerici güçlerin saldırılarına karşı, dünya halklarını koruyucusudur" dedi. Konuşmasını "yaşasın proletarya enternasyonalizmi" belgisiyle bitirdi. Tüm salon "Yaşasın Vietnam" belgileriyle bunu yanıtladı.

Son konuşmayı, Yeni Komünist Partisi Genel Sekreteri Eric Trevett yaptı. Emperyalist ülkelerin işçi sınıfının giderek kötüleşen yaşam koşullarına karşı olarak, sosyalist ülkelerin gelişmelerinden örnekler verdi. Konuşmasını şu sözlerle bitirdi: "Sovyetler Birliği'nin gerçek dostları olarak, Büyük Ekim Devrimi'nin kutluyoruz. Sovyet halkına, dünya işçi sınıfına ve kurtuluş savaşı veren ülkelere kutlu olsun.

"Yaşasın proletarya enternasyonalizmi!

"Yaşasın Sovyetler Birliği!

Toplantı coşkuya sülenen Enternasyonal ile sona erdi.

Çocuklar Çiçeği Devrimin

Bu şiir, devrim kavgasında çiçeği burnunda düşenlere adanmıştır.

1.
Çocuklar devrimin çiçeğidir
Biyığı terlemeden, onaltısında
Yaşamın çeyreğinde, kavganın ortasında
Anasından başka sevmeyen bir kadını
Halkını ve silahını severek
Kurtuluşun türküsünü söyleyerek
Çiçeğe koşan anılar gibi
Doludizgin sürerek atlarını
Ölümün büyük okyanuslarından geçerek
Dağ başlarında tutuşturan devrim ateşini
Çocuklar çiçeğidir devrimin.

Çiçeğidir çocuklar devrimin
O yabancı otlar arasından
Emerek kendi öz süyünü
Ve gizli bir kahırla besleyip öfkesini
Çişişip serpilen
Ve meyva çağında ansızın
Dalından koparılmış vakitsiz bir gül gibi
Saygıyla kucaklayan toprağı
Çiçeğidir devrimin çocuklar

2.
Devrimin çocuklar çiçeğidir
Halkın yigit ve namuslu sesinde
Onurlu, cesur ve atak
Belli ki şakağında pıhtılaşan kan
Kavganın bahçesinde açan bir güldür
Ve göğsünde bir demet karanfil
Ham bir kusunun açtığı yara
Devrimin çiçeğidir çocuklar.

Biliyoruz ki adımız gibi kesin
Yerde kalmayacak bu kanlar
Bosuna ölmüyor savaşınlar
Doğrulup dizlerimizin üstüne birgün
Hapislerden, zindanlardan, pırangalardan
Tünellerden, mangallardan, barikatlardan
Tuzaklardan, çemberlerden, ablukalardan
Çıkacağız devrimin safağına.

3.
Uzak geçmişlerden yakın geleceklere
Dörtmala kosturup atlarını
Umudu, sevgiyi, türküyü harmanlayıp
Taşarak dağlardan, ovalardan
Köylerden, kentlerden, kasabalardan
Caddelerden, sokaklardan, alanlardan
Okullardan, işliklerden, fabrikalardan
Grevlerden, işgallerden, boykotlardan
Dövizlerden, afişlerden, pankartlardan
Halkın üstüne dal deviren toprağı
Bir gelincek tarlasında bayraklaşan ölümü aşan

çocuklar çiçeğimiz armuz
çocuklar peteğüniz balımsız
çocuklar kanadımız kolumuz
Ölüm denizlerinden de geçse yolunuz
Yeniden ne verecek bilince dalmış
Devrimin çiçeği çocuklarımız.

Nisan 1972, Ankara
A. Karadeniz